

Årsmelding 2021

ALLMENNEMEDISINSK FORSKNINGSENHET I TRONDHEIM

Norges teknisk naturvitenskapelige universitet

Fakultet for medisin
og helsevitenskap
Institutt for samfunnsmedisin
og sykepleie

Årsmelding 2021

Allmenntmedisinsk forskningsenhet
Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie
<https://www.ntnu.no/ism/allmenntmedisin>

Postadresse: NTNU, Fakultet for medisin og helsevitenskap
Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie
Postboks 8905, 7491 Trondheim

AFEs ledergruppe: Linn Getz (leder), Linn.getz@ntnu.no,

Bente Prytz Mjølstad og Bjarne Austad

Foto: Anne-Line Bakken (klinikk), NTNUs billedarkiv (bygninger).

Forord

Allmenntmedisinsk forskningsenhet (AFE) i Trondheim ble etablert i 2006 med finansiering fra Helsedirektoratet, samtidig med tilsvarende enheter i Tromsø, Bergen og Oslo. I Trondheim er AFE organisert som et eksternfinansiert prosjekt ved Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie (ISM) under NTNUs Fakultet for medisin og helsevitenskap.

Året 2021 var fortsatt preget av koronapandemien, smitteverntiltak, hjemmekontor og digitale møter. Flere av AFEs ansatte og stipendiater er i tillegg klinikere/kommuneleger med store oppgaver og behov for permisjon fra forskning. I tillegg er det store utfordringer i fastlegeordningen. Det er krevende tider for allmenntmedisinsk forskning, men vi fortsetter arbeidet med å styrke og videreutvikle norsk allmenntmedisin og primærhelsetjeneste som bærebjelker i den norske velferdsstaten.

I denne rapporten kan du blant annet lese følgende. Vi har mange og gode resultater registrert i Cristin-systemet for 2021, både innen forskning og formidling. To kandidater med veiledere i AFE Trondheim forsvarte sin doktorgrad, og vi har en rekke andre pågående prosjekter i ulike format. AFE Trondheim er vertskap for, og deltar i tillegg i, flere faglige nettverk. Til sammen har vi mange samarbeidspartnere innen ulike fagfelt, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. AFE Trondheim er ajour med sine forpliktelser knyttet til fellesprosjektene PraksisNett og Nasjonal Forskerskole i Allmenntmedisin der alle fire AFE-ene deltar.

Trondheim i mars 2022,

Linn O. Getz, Forskningsleder ved AFE-Trondheim og professor ved ISM

Campus Øya med NTNUs Fakultet for medisin og helsevitenskap. ISM med AFE til høyre.

Innhold

Forord	3
AFE Trondheim: rammebetingelser og strategi	5
Ansatte og tilknyttede i AFE	8
Disputaser i 2021 veiledet av AFE ansatte	11
Publisering og formidling (Cristin 2021)	13
AFE Trondheims registreringer - nøkkeltall	13
Vitenskapelige originalartikler, tematisk (CRISTIN)	13
Andre vitenskapelige publikasjoner	17
Formidling	18
Glimt fra formidling 2021	24
Samarbeid og faglige nettverk - internasjonalt, nordisk, nasjonalt og lokalt	27
Glimt av vitenskapsteoretisk arbeid rettet mot allmennmedisin og primærhelsetjeneste	33
Innsendte søknader i 2021	35
Pågående forskningsprosjekter	36
Phd-prosjekter med AFE ansatte veiledere	36
Postdoc prosjekter og samarbeidsprosjekter med andre miljø	45
SupportPrim: Utvidet beslutningsstøttesystem til leger i allmennpraksis	47
AFU – prosjekter	51
Hovedoppgaver medisin, masteroppgaver og andre mindre prosjekter	55
AFE ansatte/tilknyttedes verv 2021	60
Økonomi – AFE Trondheims basismidler 2021	63

AFE Trondheim: rammebetingelser og strategi

Fra 2006 har de allmenntmedisinske forskningsenhetene i Tromsø, Trondheim, Oslo og Bergen årlig fått tildelt midler via statsbudsjettet etter søknad til Helsedirektoratet. De senere år har tildelingen ligget konstant på 16,5 mill. kr. per år, fordelt på de fire AFE-ene. Enheten i Trondheim er organisert under *Fagenhet for Allmenntmedisin og Medisinsk etikk* som i tillegg til forskende allmenntleger rommer etikere, psykologer og sosiologer. Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie har arbeidsgiveransvar for personer som mottar lønnsmidler gjennom AFE.

AFE Trondheim er en av 15 forskningsgrupper ved ISM (se bilde). AFE har tett samarbeid med flere av disse, spesielt Helsetjenesteforskning, Arbeid og helse, Barn og unges helse og velferd og Aldring og eldres helse, se <https://www.ntnu.no/ism/forskning>.

I tillegg til Phd-kandidater som veiledes av AFE-ansatte, er AFE Trondheim også hjemstavn for et knippe fastleger med «såkorn-stipend» fra Allmenntmedisinsk Forskningsutvalg (AFU). For å gjøre unge kolleger kjent med AFEs perspektiv, tilbyr vi også små forskningsprosjekter innenfor AFEs satsningsområder (praksisnær forskning og primærmedisinsk teoriutvikling) i form av Hovedoppgaver i medisin og Masteroppgaver i folkehelse. I slike tilfeller er det et eksplisitt mål at oppgaven omarbeides til en vitenskapelig publikasjon.

Ansatte ved AFE har ikke undervisningsplikt, men vi bidrar til undervisning innenfor egne forskningsfelt, i tillegg til ordinære undervisningsoppgaver flere av AFE-seniorene har i sine ISM-stillinger. Vi profilerer også akademisk allmenntmedisin gjennom regelmessige bidrag til de obligatoriske grunnkursene for spesialistutdanningen i allmenntmedisin.

Mange av forskerne og stipendiatene ved AFE Trondheim har kliniske bistillinger.

Ansatte som mottar basismidler fra AFE-budsjettet bidrar til å skaffe finansiering fra andre kilder til Phd-stipendiater og andre forskningsprosjekter. Disse midlene kan

Forskningsgrupper

Aldring og eldres helse

Allmenntmedisinsk forskningsenhet (AFE)

Arbeid og helse

Barn og unges helse og velferd

Befolkningsbaserte helseundersøkelser (HUNT)

Epidemiologi og medisinsk statistikk

Global helse

K.G. Jebsen-senter for genetisk epidemiologi

Helsekommunikasjon: Pasientopplæring og brukermedvirkning

Helsetjenesteforskning

Kvinnehelse og reproduksjonsepidemiologi

Medisinsk etikk

Muskel- og skjelett

Senter for helsefremmende forskning

Sykepleie - fag og profesjon

15 DES 2020

komme flere ulike kilder, blant annet Allmennt medisinsk Forskningsfond (AMFF), Norges Forskningsråd (NFR), Samarbeidsorganet, Stiftelsen Dam og universitetsinterne RSO-utlysninger.

Strategi for forskning og fagutvikling

Da AFE Trondheim ble etablert i 2006, valgte enhetens første leder, professor i allmennt medisin Irene Hetlevik, en todelt strategi for forskningen innen AFE:

1) Praksisnær empirisk forskning, og

2) Primærmedisinsk teoriutvikling.

Strategien er fortsatt gyldig. Det er naturlig nok en del overlapp mellom de teoretiske og praktiske tilnærmingene.

Praksisnær empirisk forskning: Denne spenner fra store registerstudier (basert på sentrale nasjonale registre og bl.a. Helseundersøkelsen i Trøndelag, HUNT) via surveyundersøkelser blant fastleger til kvalitative studier av pasienters og fagfolks erfaringer. Det er også et mål å anvende den nye infrastrukturen PraksisNett. Forskningstema i 2021 har inkludert oppfølging av hjerneslag i allmennpraksis, svangerskapsomsorg i allmennpraksis, fastlegens rolle overfor ungdom inkludert unge asylsøkere, årsaksfaktorer bak overvekt, diagnostikk av medisinsk uforklarte symptomer og plager, palliative forløp, dren i ørene hos barn og kognitive terapiteknikker ved utmattelse og aldring og helse.

UNN

AFE Trondheims strategi 2006-

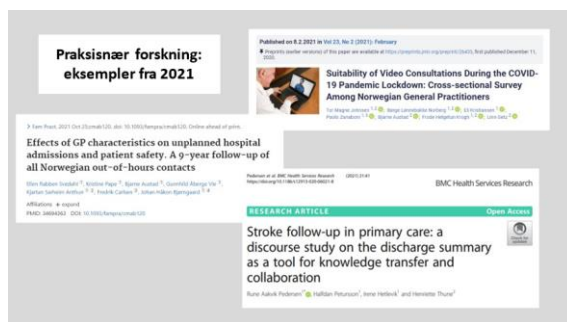
Praksisrelevant empiri	Utvikle teorigrunnlaget
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modelleringsstudier (HUNT) ▪ Kliniske retningslinjers anvendbarhet ▪ Kvalitative studier ▪ Surveys om aktuelle tema ▪ Registerstudier PHT ▪ Kliniske studier inkl rehab, PNI ▪ PraksisNett! ▪ Arv x miljø (!)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Risikobegrepet ▪ Personsentrert medisin ▪ «Bio-psyko-sosial» og biologi/biografi samspill ▪ Kompleksitet og kausalitetstenkning i praksis ▪ Utøve verdigrunnlag i praksis («core values») ▪ Sum: BÆREKRAFT

8

Primærmedisinsk teoriutvikling: Ved å framheve begrepet teori, retter vi oppmerksomheten mot den vitenskapsteoretiske tenkningen og de forståelsesmodeller som ligger til grunn for klinisk virksomhet i primærhelsetjenesten. Det kan sies å omhandle premissene for «den biopsykososiale modellen» som generelt anbefales som utgangspunkt for god allmenntilleggsmedisin. Hva innebærer biopsykososial tenkning for en fastlege? Og, i den sammenheng, i hvilken grad er dagens praksis og retningslinjer i samsvar med et oppdatert og valid kunnskapsgrunnlag?

Siden oppstarten i 2006 har AFE Trondheim hatt flere prosjekt der tema er *kliniske retningslinjer for primærhelsetjenesten*. Her har vi kombinert modelleringsstudier av retningslinjenes kliniske bærekraft med analyser av deres teoretiske premisser. Eksempler på dette er retningslinjer for oppfølging etter hjerneslag (se disputaser 2021) og retningslinjer for palliasjon i primærhelsetjenesten (pågående). Tidligere arbeider i denne kategorien inkluderer doktorgradene til Linn Getz (2006) og Halfdan Petursson (2012), senere etterfulgt av Bjarne Austad (2017). Arbeidet har for en stor del foregått i synergi med liknende forskning i de andre nordiske landene, koordinert gjennom *Nordic Risk Group* som Irene Hetlevik etablerte i 2004. I sammenheng med risiko – og sykdomsbegrepet har vi også utforsket fenomenet multimorbiditet, eksemplifisert ved doktorgraden til Margret Olafia Tomasdottir (2015). Her utforskes, teoretisk og empirisk, sammenhenger mellom vedvarende stress og overbelastning på den ene siden, og kompleks sykdomsutvikling på den andre. Temaet følges nå opp av AMFF stipendiat Marianne Rønneberg. *Personsentrert medisin* var tema for Bente Prytz Mjølstads avhandling i 2015, og *systemmedisin/persontilpasset medisin for allmennpraksis* var tema for Henrik Vogts avhandling (2017).

Siden 2019 har Linn Getz sammen med kolleger fra bl.a. AFE Bergen og AFE København arbeidet med en *kompleksitetsteoretisk tilnærming* til klinisk allmenntilleggsmedisin.

Ansatte og tilknyttede i AFE

I 2021 har 16 personer i forskergruppen mottatt lønnsmidler fra AFEs basismidler, hvorav 9 seniorer med doktorgrad, en stipendiat og to administrativt ansatte i små stillinger. tillegg kommer våre Ph.d. og AFU- stipendiater som medbringer eksterne midler.

Forskere

Linn Okkenhaug Getz, AFE-leder. Lege, seniorforsker, Ph.d.

50% stilling i AFE 1.1. – 31.12.21

50% Professor i medisinske atferdsfag, ISM

10% stilling Nasjonal Forskerskole i Allmenntmedisin (NAFALM) i regi av UiO.

Gunnhild Åberge Vie, Lege, seniorforsker, Ph.d.

50% stilling i AFE 1.1-31.12.21

50% stilling som førsteamanuensis i allmenntmedisin, ISM.

Bente Prytz Mjølstad, seniorforsker, Ph.d., spes. i allmenntmedisin, fastlege.

Ansvarlig for AFEs-bloggside

40 % stilling i AFE 1.1. – 31.12.21

40% førsteamanuensis i allmenntmedisin ved ISM

Fastlegevikar Saksvik Legekontor, Malvik kommune.

Egil Fors, seniorforsker, Dr.med., spesialist i allmenntmedisin og psykiatri

20 % stilling i AFE 1.1. – 31.12.21

50% Professor i allmenntmedisin ved ISM.

Overlege, Coperiosenteret (utredning og rehabilitering ved kroniske smerter).

Bjarne Austad, seniorforsker, Ph.d., spes. i allmenntmedisin, fastlege

10% stilling i AFE 1.1. - 31.12.21

50% førsteamanuensis ved ISM.

Fastlege ved Øya Legesenter.

Henrik Vogt, seniorforsker, Ph.d.,

5% stilling ved AFE 1.1. - 31.12.21.

Postdoc forsker ved Senter for medisinsk etikk, UiO.

Ingrid Baasland, seniorforsker, Ph.d., spes. i gynekologi

20% AFE 1.1. - 31.12.21

30% stilling som postdoc ved Kreftregisteret.

Gynekolog ved Baasland Klinikken, Trondheim.

Gjertrud Moe, Phd-stipendiat Universitetskommunen/AFE

Lønn 1 mnd i Phd periode pga covid-19 forsinkelser 1.12-31.12.21

Anna Luise Kirkengen, Dr.med. Prof emerita og spes. i allmenntmedisin.

20 % pensjonistavtale (timebasert) i AFE 1.1. - 31.12.21.

Johann Agust Sigurdsson, Dr.med. Prof. emeritus og spes. i allmennmedisin
10% pensjonistavtale (timebasert) i AFE 1.1. - 31.12.21
Leder av Nordic Federation of General Practice (NFGP)
Vikariater som fastlege i Reykjavik.

Frode Helgetun Krogh, Timebasert rådgivning i analyse, statistikk og grafikk
Sivilingeniør og Master of Petroleum Business Engineering.

Andre seniorforskere

Irene Hetlevik, Dr.med. Prof emerita i allmennmedisin, spes. I allmennmedisin
Veileder for AMFF stipendiatene Rune Aakvik Pedersen og Anne Fasting.

Anne-Sofie Helvik, Professor i Aldring og helse, ISM.

Administrativ støtte

Eirin Flataas

Administrativ støtte PraksisNett Midt
Timebasert lønn fra AFE sept-des 2021
Master i Folkehelse, NTNU fullført 2021.

Imrana Kreso

Førstesekretær 30% 1.12 - 30.12.21.

Ph.d. stipendiater med ekstern finansiering, veiledet av AFE ansatte

Rune Aakvik Pedersen. Phd-stipendiat, spes i allmennmed, rådgivende lege

50% Phd-stipendiat, midler fra AMFF 1.1. – 28.02.21
Rådgivende lege for NAV Møre og Romsdal 2d/uke, lege ved Aure rehab. senter.
Hovedveileder: Irene Hetlevik, AFE.
Disputerte 7. mai 2021 (se egen omtale).

Marianne Rønneberg, Phd-stipendiat, spes i allmennmedisin, fastlege.

50% Phd-stipendiat med midler fra AMFF
Fastlege Tingvoll og praksislærer NTNU
Hovedveileder Linn Getz, Biveileder Bente Mjølstad.

Anne Fasting, Phd-stipendiat, spes i allmennmedisin, overlege

50% stipendiat med midler fra AMFF og AFE.
70% overlege, palliativt team for primærhelsetjenesten, Helse Møre og Romsdal HF
Hovedveileder Bente Mjølstad, biveileder Irene Hetlevik.

Cheneso Moumakwa, Phd-stipendiat, spes i allmennmedisin, fastlege

50% Phd-stipendiat med midler fra AMFF.

Kommuneloverlege og smittevernansvarlig i Røyrvik-Lierne.
Hovedveileder: Linn Getz, Biveiledere Bente Mjølstad og Aslak Steinsbekk..

Gjertrud Moe, Phd-stipendiat, psykolog

100% Phd-stipendiat med midler fra NTNU-Trondheim Universitetskommune.
Samarbeid mellom forskningsgruppene AFE og Barn og Unges helse og velferd.
Biveiledere: Bente Mjølstad og Linn Getz, AFE.

Ellen Rabben Svedahl, lege

100% Stipendiat, støttet av NFR og ISM.
Samarbeid mellom forskningsgruppene AFE og Helstjenesteforskning.
Biveileder: Bjarne Austad, AFE.

Ragne Victoria T K Stauri, lege

100% Phd-stipendiat støttet av NFR.
Samarbeid mellom forskningsgruppene AFE og Helsetjenesteforskning.
Hovedveileder: Gunnhild Åberge Vie, AFE.

Kirsti Wahlberg, lege

100% stipendiat med RSO-midler.
Samarbeid mellom forskningsgruppene AFE- Helsetjenesteforskning
Hovedveileder: Gunnhild Åberge Vie, AFE

Vegard Stolsmo Foldal

100% stipendiat støttet av NFR Helsevel.
Veiledningssamarbeid mellom forskningsgruppene AFE og Arbeid og helse.
Biveileder: Egil Fors, AFE
Disputerte 15. april 2021 (Se egen omtale).

Stipendiater med Allmennpraktikerstipend fra Den norske legeforening

Kari Thori Kogstad, spes. i allmennmedisin og fastlege ved Gjerdrum legesenter, 4 mndr AFU stipend (2020-21).

Muhunthan Navaratnam, spes. i allmennmedisin og fastlege i Molde, 4 mndr AFU stipend (2020-21).

Christine Agdestein, spes. i allmennmedisin og fastlege, 4 mndr AFU stipend 2020-21.

Anne Jølle, ph.d., spes. i allmennmedisin og fastlege, 6 mndr tema-utlyst AFU stipend 2021-

Disputaser i 2021 veiledet av AFE ansatte

Disputas: Rune Aakvik Pedersen: Oppfølging av pasienter med hjerneslag i allmennpraksis

Challenges in the follow-up of patients with stroke in general practice

Disputas 7.5.2021.

I Norge rammes årlig om lag 13 000 personer av hjerneslag som på verdensbasis er den nest vanligste årsaken til død og den tredje vanligste årsaken til invaliditet. Personer som har gjennomlevd ett hjerneslag har økt risiko for residivslag. I 2010 kom det en nasjonal faglig retningslinje som gir råd for oppfølging etter hjerneslag. Avhandlingen består av to studier med til sammen tre artikler som utforsker etterlevelsen av denne retningslinjen i allmennpraksis og betingelsene for dette. Til den første studien hentet forskerne materialet fra fastlegekontorene og til den andre studien fra sykehusene.

Samlet belyser studiene flere forhold som er utfordrende i oppfølgingen av pasienter med hjerneslag etter behandling i sykehus. Etterlevelse av retningslinjen er svak, og samtidig er de samlede retningslinjene ikke mulig å etterleve for pasienter med kompleks multimorbiditet. Det ble også påvist svakheter innen kunnskapsoverføring og samarbeid på tvers av nivåene i helsetjenesten. Hvis mål om sømløse overganger innen helsetjenestene for pasienter med hjerneslag skal oppnås, må disse utfordringene håndteres.

Hovedveileder: Professor emerita Irene Hetlevik, dr.med. Biveiledere: Halfdan Petursson, ph.d., Henriette Thune, ph.d.

Finansieringskilder: Allmenntmedisinsk forskningsfond, Allmenntmedisinsk forskningsutvalg, Nasjonalt Senter for Distriktsmedisin, Allmenntmedisinsk forskningsenhet i Trondheim.

Bedømmelseskomité: Marjukka Mäkelä, Københavns universitet, Danmark, Stéfan Hjörleifsson, Universitetet i Bergen, og Hanne Ellekjær, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Tittel på prøveforelesning: Kognitive og emosjonelle vansker etter hjerneslag. Diagnostikk, behandling og oppfølging i allmennpraksis.

[Disputas Rune Aakvik Pedersen 7.mai 2021: AFE-bloggen \(ntnu.no\)](#)

Avhandling: <https://hdl.handle.net/11250/2977830>

Disputas: Vegard Stolsmo Foldal: Tidlig fase av langtidssykmelding og motiverende intervju

Early phase of long-term sick leave and motivational interviewing

Disputas 15.april 2021.

Langtidssykemelding (åtte uker eller mer) er vanlig, kostbart, og en utfordring for dem det gjelder. Retur til arbeid er også en kompleks prosess. NAV anbefaler sine veiledere å bruke motiverende intervju (MI) når de følger opp sykmeldte arbeidstakere, men det er lite forskning som viser hvilke faktorer som hemmer eller fremmer bruken av MI i sykefraværsoppfølging. Avhandlingen inngår i en større randomisert kontrollert studie som undersøker effekten av MI ved tilbakeføring til arbeid hos sykmeldte arbeidstakere.

Målet med avhandlingen var å utforske hvordan sykmeldte arbeidstakere opplever å være langtidssykmeldt og hvordan de opplever å få MI gitt av NAV-veiledere, samt å evaluere hemmende og fremmende faktorer for implementering av MI som et tiltak i NAV for å hjelpe sykmeldte arbeidstakere tilbake i jobb.

Langtidssykmeldte arbeidstakere som strever med å finne løsninger på sine utfordringer til å komme tilbake i jobb, kan ha nytte av tidlige oppfølgingssamtaler som fokuserer på personlige og arbeidsrelaterte faktorer som påvirker retur til arbeid prosessen. MI kan være et nyttig verktøy når man veileder sykmeldte, men implementering av MI hos NAV er komplekst og krever mye ressurser fra både veilederne og organisasjonen gjennom hele implementeringsprosessen. Fulltekst:

Hovedveileder: Professor Marit Solbjør, ISM, NTNU. Biveiledere: Professor Egil A. Fors, AFE, NTNU, Lene Aasdahl, ISM, NTNU.

Finansieringskilder: NFR Helsevel, P.I.: Egil A. Fors (AFE).

Bedømmelsekomite: Associate Professor Christian Ståhl, Linköpings University, Seniorforsker Irene Øyeflaten, NORCE, Professor Aslak Steinsbekk, NTNU.

Tittel på prøveforelesning: Teoretiske perspektiv på arbeidsrelatert rehabilitering og retur til arbeid.

[Vegard Stolsmo Foldal - Doktorgradsprøve 15.april 2021 ved Fakultet for medisin og helsevitenskap - NTNU](#)

Avhandling: [NTNU Open: Early phase of long-term sick leave and motivational interviewing](#)

Publisering og formidling (Cristin 2021)

AFE Trondheims registreringer - nøkkeltall

26 vitenskapelige originalartikler

3 lederartikler, short communications

4 abstracts/ posters

1 fagbok (norsk)

4 rapporter/mastergradsavhandlinger

11 kronikker og fagartikler

34 vitenskapelige og faglige foredrag, inkl digitale produkt

11 oppslag og omtaler i nasjonale medier

9 innlegg på AFEs bloggside

Vitenskapelige originalartikler, tematisk (CRISTIN)

HELSETJENESTEFORSKNING - FASTLEGER

Johnsen, Tor Magne; Norberg, Børge Lønnebakke; Kristiansen, Eli; Zanaboni, Paolo; Austad, Bjarne; Helgetun Krogh, Frode; Getz, Linn Okkenhaug.

Suitability of Video Consultations During the COVID-19 Pandemic Lockdown: Cross-sectional Survey Among Norwegian General Practitioners. *Journal of Medical Internet Research* 2021; Volum 23; (2) Suppl. e26433. UNN NTNU UiT

Svedahl, Ellen Rabben; Pape, Kristine; Austad, Bjarne; Vie, Gunnhild Åberge; Anthun, Kjartan Sarheim; Carlsen, Fredrik; Bjørngaard, Johan Håkon.

Effects of GP characteristics on unplanned hospital admissions and patient safety. A 9-year follow-up of all Norwegian out-of-hours contacts. *Family Practice* 2021 s. 1-10
NORD NTNU SINTEF

Fasting, Anne; Hetlevik, Irene; Mjølstad, Bente Prytz.

Palliative care in general practice; a questionnaire study on the GPs role and guideline implementation in Norway. *BMC Family Practice* 2021; Volum 22:64. s. 1-10
NTNU HMR

VITENSKAPSTEORI OG HISTORIE

Getz, Linn Okkenhaug; Hjørleifsson, Stefan; Saxtrup, Niels; Hvas, Lotte.
Komplekse problemstillinger – allmennlegens ekspertområde. *Michael* 2021; Volum 18.(1) s. 17-39. UiB NORCE NTNU

Lynch, Johanna M.; van Driel, Mieke; Meredith, Pamela; Stange, Kurt C.; Getz, Linn Okkenhaug; Reeve, Joanne; Miller, William L.; Dowrick, Christopher.
The Craft of Generalism clinical skills and attitudes for whole person care. *Journal of Evaluation In Clinical Practice* 2021 s. NTNU

Sturmberg, Joachim P.; Getz, Linn Okkenhaug; Stange, Kurt C.; Upshur, Ross E.G.; Mercer, S.W. Beyond multimorbidity: What can we learn from complexity science? *Journal of Evaluation In Clinical Practice* 2021; Volum 27; (5) s. 1187-1193 NTNU

Heath, Iona; Stavdal, Anna; Sigurdsson, Johann Agust.
The Role of Anger in Motivating Leadership. *Frontiers in medicine* 2021; Volum 8.(613977). NTNU

Sigurdsson, Johann Agust; Beich, Anders; Stavdal, Anna.
A Saga-In-Progress: Challenges and Milestones on Our Way Toward the Nordic Core Values and Principles of Family Medicine/General Practice. *Frontiers in medicine* 2021; Volum 8. s. 1-7. NTNU UiO

DIVERSE KLINISKE TEMA

Pedersen, Rune Aakvik; Petursson, Halfdan; Hetlevik, Irene; Thune, Henriette.
Stroke follow-up in primary care: a discourse study on the discharge summary as a tool for knowledge transfer and collaboration. *BMC Health Services Research* 2021; Volum 21. s. 1-12. NTNU UIS

Næss, Marit; Sund, Erik; Vie, Gunnhild Åberge; Bjørngaard, Johan Håkon; Åsvold, Bjørn Olav; Holmen, Turid Lingaas; Kvaløy, Kirsti.
Intergenerational polygenic obesity risk throughout adolescence in a cross-sectional study design: The HUNT study, Norway. *Obesity* 2021; Volum 29 (11); s. 1916-1924 STO HNT NTNU UiT NORD

Freidin, Maxim B.; Tsepilov, Yakov A.; Stanaway, Ian B.; Meng, Weihua; Hayward, Caroline; Smith, Blair H.; Khoury, Samar; Parisien, Marc; Bortsov, Andrey; Diatchenko, Luda; Børte, Sigrid; Winsvold, Bendik K S; Brumpton, Ben Michael; Zwart, John-Anker; Martinsen, Amy; Skogholt, Anne Heidi; Willer, Cristen; Fors, Egil Andreas; Heuch, Ingrid; Mundal, Ingunn Pernille; Nielsen, Jonas Bille; Hagen, Knut; Nilsen, Kristian Bernhard; Hveem, Kristian; Fritsche, Lars; Thomas, Laurent; Pedersen, Linda Margareth; Gabrielsen, Maiken Elvestad; Johnsen, Marianne Bakke; Lie, Marie; Holmen, Oddgeir Lingaas; Stensland, Synne; Zhou, Wei; Aulchenko, Yurii; Suri, Pradeep; Williams, Frances M K.

Sex- and age-specific genetic analysis of chronic back pain. *Pain* 2021; Volum 162 (4) s. 1176-1187. HIM NKVTS UiO OUS NTNU

Gotaas, Merethe Otelie Eide; Stiles, Tore C; Bjørngaard, Johan Håkon; Borchgrevink, Petter Chr.; Fors, Egil Andreas.

Cognitive Behavioral Therapy Improves Physical Function and Fatigue in Mild and Moderate Chronic Fatigue Syndrome: A Consecutive Randomized Controlled Trial of Standard and Short Interventions. *Frontiers in Psychiatry* 2021; Volum 12. Apr 12;12:580924. NTNU STO NORD

Groven, Nina; Reitan, Solveig Merete Klæbo; Fors, Egil Andreas; Guzey, Ismail Cuneyt.

Kynurenine metabolites and ratios differ between chronic fatigue syndrome, fibromyalgia, and healthy controls. *Psychoneuroendocrinology* 2021; Volum 131. NTNU STO

Häuser, Winfried; Buchser, Eric; Finn, David P.; Dom, Geert; Fors, Egil Andreas; Heiskanen, Tarja; Jarlbaek, Lene; Knaggs, Roger D.; Kosek, Eva; Krcevski-Škvarč, Nevenka; Pakkonen, Kaire; Perrot, Serge; Trouvin, Anne-Priscille; Morlion, Bart.

Is Europe also facing an opioid crisis? A survey of European Pain Federation chapters. *European Journal of Pain* 2021; Volum 25(8); s. 1760-1769. NTNU

Mengshoel, Anne Marit; Brandsar, Nina Linnea; Natvig, Bård; Fors, Egil Andreas.

Concordance between clinician- and 2016 criteria-based diagnoses of fibromyalgia. *Scandinavian Journal of Pain* 2021; Volum 22(1); s. 59-66 RS UiO NTNU

Rahman, Shafiqur; Winsvold, Bendik K S; Chavez, Sergio; Børte, Sigrid; Tsepilov, Vakov; Sharapov, Sodbo Zh; Aulchenko, Yurii S.; Hagen, Knut; Fors, Egil Andreas; Hveem, Kristian; Zwart, John Anker Henrik; Meurs, Joyce van; Freidin, Maxim B.; Williams, Frances Mk. Genome-wide association study identifies RNF123 locus as associated with chronic widespread musculoskeletal pain. *Annals of the Rheumatic Diseases* 2021; Volum 80(9) s. 1227-1235. NTNU UiO OUS STO

Verma, Vivek; Drury, Gillian L.; Parisien, Marc; Özdogan Acarli, Ayse N.; Al-Aubodah, Tho-Alfaker; Nijnik, Anastasia; Wen, Xia; Tugarinov, Nicol; Verner, Maria; Klares, Richie; Linton, Alexander Alver; Krock, Emerson; Morado Urbina, Carlos E.; Winsvold, Bendik K S; Fritsche, Lars G.; Fors, Egil Andreas; Piccirillo, Ciriaco A.; Khoutorsky, Arkady; Svensson, Camilla I; Fitzcharles, Maryann; Ingelmo, Pablo M.; Bernard, Nicole F.; Dupuy, Franck P.; Üceyler, Nurcan; Sommer, Claudia; King, +Irah L.; Meloto, Carolina B.; Diatchenko, Luda. Unbiased immune profiling reveals a natural killer cell-peripheral nerve axis in fibromyalgia. *Pain* 2021. OUS NTNU

ALDRING OG HELSE

Johannessen, Aud; Tevik, Kjerstin Elisabeth; Engedal, Knut; Haanes, Gro Gade; Helvik, Anne-Sofie. Health professionals' experiences regarding alcohol consumption

and its relation to older care recipient's health and well-being. *Journal of Multidisciplinary Healthcare* 2021; Volum 14. s. 1829-1842. USN SIV NTNU

Kamsvaag, Ben; Bergh, Sverre; Saltyte Benth, Jurate; Selbaek, Geir; Tevik, Kjerstin; Helvik, Anne-Sofie. Alcohol consumption among older adults with symptoms of cognitive decline consulting specialist health care. *Aging & Mental Health* 2021 s. - SI NTNU SIV UiO AHUS OUS

Tevik, Kjerstin Elisabeth; Bergh, Sverre; Selbæk, Geir; Johannessen, Aud; Helvik, Anne-Sofie.

A systematic review of self-report measures used in epidemiological studies to assess alcohol consumption among older adults. *PLOS ONE* 2021; Volum 16 (12) s. 1-38
NTNU SIV SI OUS UiO USN

Tevik, Kjerstin Elisabeth; Saltyte Benth, Jurate; Aarøen, Marte Kristensen; Lornstad, Marie Turmo; Bergh, Sverre; Helvik, Anne-Sofie. Prevalence and persistent use of analgesic drugs in older adults receiving domiciliary care at baseline - a longitudinal study. *Health Science Reports* 2021; Volum 4, (3) s. SIV UiO NTNU SI AHUS

SYKMELDINGER OG REHABILITERING

Foldal, Vegard; Solbjør, Marit; Standal, Martin Inge; Fors, Egil Andreas; Hagen, Roger; Bagøien, Gunnhild; Johnsen, Roar; Hara, Karen Walseth; Fossen, Heidi; Løchting, Ida; Eik, Hedda; Grotle, Margreth; Aasdahl, Lene.

Barriers and Facilitators for Implementing Motivational Interviewing as a Return to Work Intervention in a Norwegian Social Insurance Setting: A Mixed Methods Process Evaluation. *Journal of occupational rehabilitation* 2021; Volum 31, s. 785-795
STO OSLOMET OUS UiO NTNU MODUM

Gjertsen, Thea Ingebjørg; Helvik, Anne-Sofie; Følling, Ingrid S..

Previous life experiences and social relations affecting individuals wish for support when establishing healthy habits – a qualitative study of Norwegian Healthy Life Centre participants. *BMC Public Health* 2021; Volum 21. s. 1-12. NTNU SIV STO

Standal, Martin Inge; Foldal, Vegard Stolsmo; Hagen, Roger; Aasdahl, Lene; Johnsen, Roar; Fors, Egil Andreas; Solbjør, Marit. Health, Work, and Family Strain – Psychosocial Experiences at the Early Stages of Long-Term Sickness Absence. *Frontiers in Psychology* 2021; Volum 12. UiO MODUM NTNU

Standal, Martin Inge; Hjemdal, Odin; Aasdahl, Lene; Foldal, Vegard Stolsmo; Johnsen, Roar; Fors, Egil Andreas; Hagen, Roger. Workplace flexibility important for part-time sick leave selection—an exploratory cross-sectional study of long-term sick listed in Norway. *BMC Public Health* 2021; Volum 21. UiO MODUM NTNU

Hjorthen, Sofie Lauvås; Sund, Erik R.; Skalicka, Vera; Eikemo, Terje Andreas; Getz, Linn Okkenhaug; Krokstad, Steinar.

Trends in absolute and relative educational inequalities in health during times of labour

market restructuring in coastal areas: The HUNT Study, Norway. *Social Science and Medicine* 2021; Volum 292. NTNU NORD HNT

Andre vitenskapelige publikasjoner

LEDERARTIKKEL, BREV TIL REDAKTØREN, SHORT COMMUNICATION

Petursson, Halfdan; Sigurdsson, Johann Agust; Brodersen, John.

To screen or not to screen – for højt blodtryk?. *Ugeskrift for læger* 2021 ;Volum 183. s. 1228-1228. NTNU

Sigurdsson, Johann Agust; Tomasdottir, Margret Olafia; Arnardottir, Salóme Ásta; Stavdal, Anna.

Gildi og markmið heimilislækna (The values and goals of general practitioners). *Laeknabladid: The Icelandic medical journal* 2021; Volum 107. s. 290-291. UiO NTNU

Fors, Egil Andreas; Steen, Rita; Vars, Aslak Johansen.

Fortsatt fokus på bruk av opioider i Norge er nødvendig! [Need for continued focus on the use of opioids in Norway! *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2021; Volum 141(18). NTNU UNN OUS

SAMMENDRAG (ABSTRACT) OG POSTER

Sturmberg, Joachim; Sigurdsson, Johann Agust; Stavdal, Anna.

Professional, and Governmental Values in General Practice/Family Medicine. *23rd World Conference of Family Doctors 2021, 22-27 November 2021 Virtual (Abu Dhabi), 2021*. NTNU UiO

Sigurdsson, Johann Agust; Stavdal, Anna; Klemenc-Ketiš, Zalika; Maagaard, Roar.

Core values will endure- standards will vary. *26th Wonca Europe Conference 6-10 July 2021* 2021 s. Abstract no 189- NTNU UiO

Foldal, Vegard; Solbjør, Marit; Standal, Martin Inge; Fors, Egil Andreas; Hagen, Roger; Johnsen, Roar; Hara, Karen Walseth; Aasdahl, Lene.

Barriers and Facilitators for Implementing Motivational Interviewing as a Return to Work Intervention: A Mixed Methods Process Evaluation. EUMASS congress 2021; 2021-09-16 - 2021-09-17. Poster. UiO NTNU

Baasland, Ingrid; Opdahl, Signe; Bjørge, Tone; Trope, Ameli; Engesæter, Birgit Øvstebø; Skare, Gry Baadstrand.

Long-term risk of progression following CIN1. Internasjonal kongress; 2021-11-17 - 2021-11-17. NTNU AHUS OUS UiB KREFTREG

Formidling

FAGBOK

Kirkengen, Anna Luise; Næss, Ane Brandtzæg. Hvordan krenkede barn blir syke voksne. 4. utg. Universitetsforlaget 2021 (ISBN 978-82-15-04689-1) 271 s. NTNU HMR

RAPPORTER / AVHANDLING

Afseth, Sofie; Bowe, Anna.

Do they cope or mope? A survey of GPs' experiences with the gradual renewal of the Norwegian Cervical Cancer Screening programme. Fakultet for medisin og helsevitenskap: NTNU Open 2021 58 s. NTNU

Høydalsvik, Rebecca.

HPV-test som analysemetode i Livmorhalsprogrammet - kvinners opplevelse ved positiv test. En kvalitativ studie om opplevelser og erfaringer. Fakultet for medisin og helsevitenskap. Mastergradsavhandling NTNU 2021 64 s. NTNU

Vie, Gunnhild Åberge; Grimstad, Hilde; Bakke, Ingunn; Wenzel, Hanne Gro; Standal, Rune; Flatås, Kari; Mikkelsen, Maja Elisabeth.

Utforming av læringsutbytte på emnenivå for profesjonsstudiet i medisin. Trondheim: Professionsstudiet i medisin, Fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU 2021 UiB NTNU

Jølle A.

Lavterskeltilbud under press. Evaluering av allmennpraktikerstipendene fra Allmennmedisinsk forskningsutvalg 2009-2019. Allmennmedisinsk Forskningsenhet i Trondheim på oppdrag fra Den norske legeforening. Trondheim, 2021 (22 s.).

KRONIKKER OG FAGARTIKLER, ETC

Hansen, Anne Helen; Kvalvik, Liv Grimstvedt; Lie, Anne Helene Kveim; Sandøy, Ingvild Fossgard; Vie, Gunnhild Åberge. Revisjon av de nasjonale læringsutbyttebeskrivelsene for samfunnsmedisin i legestudiet. *Michael* 2021; Volum 18. s. 348-361. NTNU UiB UiO UiT

Baasland, Ingrid.

Pasienter med adenocarcinoma in situ i cytologisk prøve skal behandles. *Gynekologen* 2021; Volum 1. s. 16-17. NTNU

Austad, Bjarne; Getz, Linn Okkenhaug.

Allmennmedisinsk ideologi er fastlegens gull. *Dagens medisin* 2021 (17). NTNU

Getz, Linn Okkenhaug.

Klart for fastelegeordningens "Go ahead". *Dagens medisin* 2021. NTNU

Klokkerud, Mari; Sørland, Jon Ivar; Engzelius, Jan Morten; Fors, Egil Andreas; Froholdt, Anne; Grøtt-Helland, Siri; Hagen, Kåre Birger; Kolnes, Carina; Lilleheie,

Ingvild; Melby, Kari; Nysether, Lars; Bøhn, Ine Thorkildsen.

Avslag på grått papir? *Dagens medisin* 2021. NTNU OSLOMET SUNNAAS VV FHI

Mjølstad, Bente Prytz.

Er fastlegen det normale barnets vokter? *Dagens medisin* 2021. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

Lettvinte løsninger på tunge problemer. *Dagens medisin* 2021. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

Pennevenn med fastlegen. *Dagens medisin* 2021. NTNU

Vogt, Henrik.

Hvorfor var det riktig å stenge ned samfunnet? Koronakommisjonen konkluderer uten begrunnelse. *Morgenbladet* 2021. NTNU UiO

Eliassen, Knut Eirik Ringheim; Fosse, Anette; Risør, Torsten; Austad, Bjarne; Skjellegrind, Håvard; Eide, Torunn Bjerve; Mildestvedt, Thomas; Hetlevik, Øystein; Schei, Edvin.

Brev til Helseministeren i forbindelse med redningsaksjon for fastlegeordningen. De allmennt medisinske miljøene ved Universitetet i Tromsø, Norges teknisk-naturfaglige universitet, Universitetet i Oslo og Universitet i Bergen 2021
NTNU UiB UiO UiT

VITENSKAPELIGE OG FAGLIGE FOREDRAG

Mjølstad, Bente Prytz; Getz, Linn Okkenhaug.

Kommunikasjon og konsultasjon i allmennpraksis, hel kursdag. Grunnkurs A; 2021-10-06 - 2021-10-06. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz; Getz, Linn Okkenhaug.

Kommunikasjon og konsultasjon i allmennpraksis, hel kursdag. Grunnkurs A; 2021-09-30 - 2021-09-30. NTNU

Getz, Linn Okkenhaug.

Hva en vanskelig barndom kan bety for sykkelighet og utfordringer i arbeidslivet som voksen. Fagdag for Arbeidsmiljøenheten i Trondheim kommune; 2021-10-12. NTNU

Getz, Linn Okkenhaug; Trondsen, Styrk Fjærtøft.

Helse må sees i sammenheng med livserfaringer. Om biopsykososial tenkning i medisinen. Intervju på video og utdrag av intervjuet på hjemmesiden..
www.erfaringskompetanse.no [Internett] 2021-04-13. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

ONSDAGSDEBATT: SLITEN. Onsdagsdebatt på Samfundet; 2021-04-14 - 2021-04-14
NTNU

Sigurdsson, Johann Agust.

Why core values- itroduction to workshop on: Core values will endure- standards will vary. 26th Wonca Europe Conference 6-10 July 2021; 2021-07-06 - 2021-07-10. NTNU

Sigurdsson, Johann Agust.

Introduction- Why Core Values: Person-centered and continuous care: Still core values of Family Medicine/General Practice in a changing world?. 23rd World Conference of Family Doctors 2021 -22-27 November 2021; 2021-11-22 - 2021-11-27. NTNU

Austad, Bjarne.

Veien til forskning: Om egen PhD "Utfordringer ved bruk av kliniske retningslinjer i allmennpraksis". Oppdalsuka; 2021-10-05 - 2021-10-05. NTNU

Austad, Bjarne.

Hvor søker jeg midler til forskning i allmennmedisin? Oppdalsuka; 2021-10-05 - 2021-10-05. NTNU.

Austad, Bjarne; Getz, Linn Okkenhaug.

God allmennmedisin - hva, hvorfor og hvordan?. Grunnkurs A til spesialiseringen i allmennmedisin; 2021-09-29 - 2021-09-29. NTNU

Baasland, Ingrid; Opdahl, Signe; Bjørge, Tone; Trope, Ameli; Engesæter, Birgit Øvstebø; Skare, Gry Baadstrand. Long-term risk of progression following CIN1. Internasjonal kongress; 2021-11-17 - 2021-11-17. NTNU AHUS OUS UiB KREFTREG

Baasland, Ingrid. HPV og CIN-forandringer. KURS; 2021-10-08 - 2021-10-08. NTNU

Baasland, Ingrid. Hvordan ta celleprøver fra livmorhalsen? Kurs 2021-12-06 - 2021-12-06. NTNU.

Baasland, Ingrid. Kolposkopikurs: Kursleder og foredragsholder på 3 dagers kurs om livmorhalssscreening, utredning og behandling av celleforandringer på livmorhalsen. KURS; 2021-11-15 - 2021-11-17. NTNU

Baasland, Ingrid. Vurdering rundt HPV-vaksinasjon. KURS; 2021-10-08 - 2021-10-08. NTNU

Fors, Egil Andreas. Håndtering av kroniske smerter og utmattelse i NAV-eksemplifisert med fibromyalgi og CFS/ME. Fagdag NAV Falkenberg, Trondheim; 2021-03-16 - 2021-03-16. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Hva betyr barndomsforhold for senere helse? Fagdag; 2021-10-27. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Ens opphav har ingen slutt. Videreutdanning i sosialt arbeid; 2021-04-26. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

et livsløpsperspektiv på kompleks sykkelighet. Videreutdanning; 2021-09-29. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Forsømte barn med behov for vern. Fagdag 2021-11-26. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Hvordan blir erfaring kroppsliggjort? Master- og videreutdanning; 2021-03-18. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Hvordan formes helsen av erfaringer? Fagdag; 2021-10-13. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Kompleks sykkelighet er sterkt knyttet til kompleks krenkelseserfaring.. Webinar; 2021-06-15. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Livet i kroppen.. Bachelorutdanningen i fysioterapi; 2021-01-05 - 2021-01-05. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Om å forebygge kompleks sykdom.. Grunnkurs C; 2021-03-09. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Sammensatte lidelser i allmennpraksis.. Grunnkurs C; 2021-06-07. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Sykdomsutvikling etter krenkelseserfaring. Fagdag; 2021-03-25. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Sykdomsutvikling etter krenkelseserfaring. Etterutdanning; 2021-01-28. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Sykdomsutvikling og livsløpet. Masterutdanning; 2021-10-25. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Tidlig erfart smerte.. Grunnkurs C; 2021-10-07. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Tidlig overlast -- senere rus -- en sammenheng?. Konferanse; 2021-12-03. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Traumer og smertelidelser. Fagdag; 2021-03-11. NTNU

Kirkengen, Anna Luise.

Voldserafring -- Sykdom. Jubileumskonferanse; 2021-10-20. NTNU

[Andre mediebidrag](#)

Baasland, Ingrid; Snarby, Anette.

Etter fødsel ble Birgittes PMS mye verre: - Jeg ble aggressiv Slik kan PMS-plagene endre seg gjennom livet.. Kvinner og klær [Tidsskrift] 2021-03-25. NTNU

Baasland, Ingrid; Wessel-Holst, Benedicte.

Livet etter mensén betyr ikke at selve livet er over. Kvinner og klær [Tidsskrift] 2021-05-11. NTNU

Fors, Egil Andreas.

Bli kvitt kroniske ryggsmertter. Dagbladet [Avis] 2021-02-10. NTNU

Fors, Egil Andreas.

Enkel teknikk mot kroniske smerter. Dagbladet [Avis] 2021-09-02. NTNU

Fors, Egil Andreas.

Hardt skadd i rulleskiulykke: Nå satser Kim Roger på seriestart i fotball. VG [Avis] 2021-04-04. NTNU

Fors, Egil Andreas.

Professorens metode: Bedre liv med fibromyalgi. Dagbladet [Avis] 2021-08-24. NTNU

Kirkengen, Anna Luise; Førstund, Silje.

Kronisk sykdom: Risikofaktorene få nevner. Intervjuet av journalist Silje Førstund for Dagbladet Plus under overskriften. Dagbladet Plus [Avis] 2021-06-10. NTNU

Kingswick, Irene; Kirkengen, Anna Luise.

Generalsekretær Irene Kingswick i ROS (Råd om spiseforstyrrelser) intervjuer Anna Luise Kirkengen for ROS Medlemsblad 2021, s.16-17. Medlemsblad [Fagblad] 2021-05-30. NTNU

Løsnæs, Elisabeth; Kirkengen, Anna Luise.

Journalist Elisabeth Løsnæs intervjuer Anna Luise Kirkengen for Telemarksavisa under tittelen "Anitas historie".. Telemarksavisa [Avis] 2021-09-15. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz; Mauseth, Synne.

Lyst på noe godt «hele tiden»? Slik blir du kvitt søtsuget. adresseavisen [Internett] 2021-01-25. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz; Nærø, Amalie Solnørdal.

Urinveisinfeksjon: Derfor bør du skifte ut av det våte badetøyet etter bading. KK [Internett] 2021-06-25. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz; Solum, Ragnhild.

Debatt i P2: Sliten. NRK P2 [Radio] 2021-05-21. NTNU

Stranden, Anne Lise; Kirkengen, Anna Luise.

Journalist Anne Lise Stranden intervjuer Anna Luise Kirkengen for nettstedet forskning.no om en studie publisert i Child Abuse & Neglect 2021.. Forskning.no <https://forskning.no/barn-og-ungdom-psykologi/s> [Internett] 2021-12-13. NTNU

[Informasjonsmateriale – nettsider \(opplysningsmateriale\)](#)

Mjølstad, Bente Prytz.

Disputas Rune Aakvik Pedersen 7.mai 2021. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz. Høy bruk av psykofarmaka på sykehjem. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

Jonas Gahr Støre på spontanbesøk til ISM. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

Ny studie om deltageres ønsker og behov ved Frisklivssentraler. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

Onsdagsdebatt på Studentersamfundet; Ung og sliten. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

Podcast med Anna Luise Kirkengen; A Broken Child – A Diseased Woman. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

Spørreundersøkelse om palliasjon og fastleger. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

Video-intervju med Linn Getz: Helse må ses i sammenheng med livserfaringer. NTNU

Mjølstad, Bente Prytz.

4.utgave av boka: «Hvordan krenkede barn blir syke voksne». NTNU

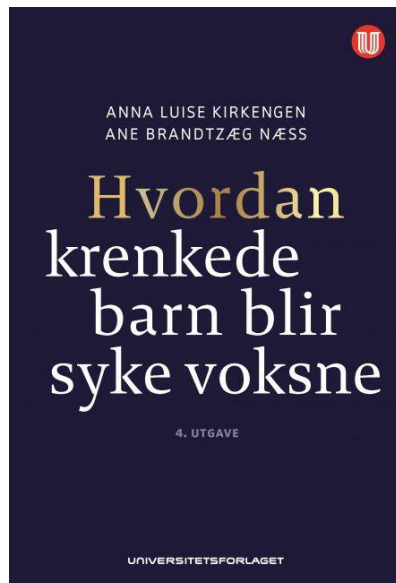

Glimt fra formidling 2021

Utadrettet formidling ble også i 2021 preget av pandemien. AFE- tilknyttede forskere bidro likevel i en rekke sammenhenger, både på konferanser, samlinger, kurs og fagtekster.

Etablert fagbok utgitt i 4. utgave

Seniorforsker i AFE Trondheim, prof. emerita i allmenmedisin **Anna Luise Kirkengen** utga i samarbeid med LIS-lege i psykiatri Ane Brandtzæg Næss 4. utgave av boka **Hvordan krenkede barn blir syke voksne** (Universitetsforlaget 2021).

AFEs bloggside og fast spalte om fastlegelivet i Dagens medisin

Bente Prytz Mjølstad har i 2021 fortsatt som **fast spaltist i Dagens medisin: Legeliv**. Der skriver hun regelmessig om fastlegelivets gleder og utfordringer. **Hun har også ansvar for AFEs bloggside** som presenterer nyheter fra enheten.

[Bente Prytz Mjølstad: AFE-bloggen \(ntnu.no\)](https://www.ntnu.no) Blogginleggene presenteres også på AFEs facebookside, **Allmenmedisinsk forskningsenhet Trondheim**.

LEGELIV 2021-11-18

Lettvinte løsninger på tunge problemer

Vi vet at langtidseffekten av dagens behandlingstilbud med livsstilsendringer er sorgelig dårlig...

LEGELIV 2021-09-25

Pennevenn med fastlegen

Det hender at jeg ber pasienter skrive et brev hvis de befinner seg i kaos. Det kan være fornuftig...

LEGELIV 2021-03-11

Er fastlegen det normale barnets vokter?

Som fastleger må vi aldri slutte å undre oss over hvorfor barn er urolige og uoppmerksomme. Vi må...

LEGELIV 2020-11-08

«Psykologitjeneste light» – hos fastlegen?

Bak solbriller på en regnværsdag kan det skjule seg en øyekatarr eller et migreneanfall, tårefull...

BLOGG 2020-10-23

Bente P. Mjølstads innlegg i spalten «Legeliv» i 2021

- Vi mister «mestrene» i faget

Tor Magne Johnsen, fastlege og forsker ved NTNU pekte i sitt foredrag under fagseminaret Helse dagen på at det er erfarne spesialister som er på vei ut av fastlegeordningen.

Michael Chr. A. Simonsen
michael.simonsen@dagensmedisin.no
Publisert: 2021-09-23 — 09:00

I foredraget «Rakner fastlegeordningen?» pekte Johnsen på nødvendigheten av å beholde erfarne fastleger i ordningen.

Video av foredrag og debatt kan du se øverst i saken.

Det AFE-veiledete AFU prosjektet Fastlegeordningen 2.0 (Børge Norberg og Tor Magne Johnsen) har resultert både i publikasjoner og formidling i tillegg til at begge har gått videre med større prosjekter. Et høydepunkt i formidling var Tor Magne Johnsens innlegg på Dagens Medisin Helse dagen i september 2021 der han problematiserte den kritiske situasjonen i den norske fastlegeordningen. Få dager etter presentasjonen kom statsministerkandidat Jonas Gahr Støre på besøk for å treffe Johnsen og kolleger i fagmiljøet på Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie.

[- Vi mister «mestrene» i faget - Nyheter, Jobb og utdanning, Helsepolitikk og helseøkonomi, Primærhelsetjeneste, DMTV NYHETER, Helse dagen 2021 - Dagens Medisin](#)

[Jonas Gahr Støre på spontanbesøk til ISM : AFE-bloggeren \(ntnu.no\)](#)

Høsten 2021 bidro AFE Trondheim også med **aviskronikker** om betydningen av en velfungerende fastelegeordning.

Klart for fastlegeordningens «Go-A-Head»!

Mange elementer er relevante, men strategien i regjeringens handlingsplan for allmennlegelesten er for overfladisk. For fastlegene fremstår den som et lite plaster på et stort, blødende sår. Masterplanen for fremtidens fantastiske fastelegeordning er langt fra ferdig lagt – det er behov for mer radikal terapi: Go-A-Head!

Linn Okkenhaug Getz
Publisert: 2021-10-10 — 13.49

Linn Okkenhaug Getz

Kronikk: **Linn Okkenhaug Getz**, lege og professor ved Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie og leder av Allmennmedisinsk Forskningsenhet ved Fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU

«GO-A-HEAD» var navnet på Trondheimsstudentenes Uke-revy i 1945. I min familie har begrepet senere vært synonymt med nøyterteri og akaspekraft etter en mark epoke. Nå henter jeg det frem og formulerer en visjon: Måtte det forestående regjeringsskiftet fremdrive fastelegeordningens Go-A-Head!

En velfungerende fastelegeordning er fundamentet i en moderne, kostnads effektiv helsejeneste. Best for den enkelte borger, ideelt for helsejenestens robusthet og tilpassings evne, og designet for bærekraftig bruk av velferdstatens ressurser.

Allmennmedisinsk ideologi er fastlegens gull

Bar praksis hos Dr. Dropin kvalifisere for spesialiteten allmennmedisin? Det kan for mange høres greit ut, men her står mye på spill. Allmennmedisinsk ideologi er fastlegens gull – og kan ikke legges igjen på venterommet.

Linn Okkenhaug Getz/Bjarne Austad
Publisert: 2021-10-23 — 08.40

Linn Okkenhaug Getz

Kronikk: **Linn Okkenhaug Getz**, lege og professor ved Allmennmedisinsk forskningsenhet, Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie ved Fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU

Bjarne Austad, spesialist i allmennmedisin, fastlege ved Øya legecenter i Trondheim og førsteamanuensis ved Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie ved Fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU

EN STERK primærhelsejeneste danner grunnlag for en moderne, kostnads effektiv helsejeneste. Særlig som vi har vist dette, har den norske fastelegeordning blitt alvorlig svekket. Systemet må snarest tilføres flere ressurser slik at livskraften kan vokse igjen. I mellomtiden diskuteres «avlypende» løsninger – inkludert å tilrettelegge bedre for høytvarete allmennmedisinske alternativer som for eksempel Dr. Dropin.

Spesialiteten i allmennmedisin ble etablert i Norge i 1905. Utdanningsløpet har senere utviklet seg i takt med tiden. Myndighetene stiller eksplisitte krav til åpen praksis i en uselektert befolkning og veiledning hos sertifiserte kolleger, kombinert med en rekke detaljerte kompetanse- og læringsmål.

Utvikling av solid medisinsk generalistkompetanse står sveisagt.

Bjarne Austad

Anne-Sofie Helvik ble intervjuet om funn i sine forskningsarbeider i Kommunal rapport 13.09.21 og av NRK 27.09.21.

Ny forskning: 1 av 3 med demens har alvorlige smerter

Personer med demens kan ha store utfordringer med å uttrykke seg. For pårørende er det fortvilende å ikke vite om deres kjære har det vondt. Smerter må kartlegges bedre, mener forsker.

PÅRØRENDE: Elisabeth Gulaker (til venstre) og Signe Masøe har begge erfaringer med demens i familien.
FOTO: JETTE TOSTADNER / NRK

Bjørn Johannesen
Journalist

Jøse Tøftaker
Journalist

Virkeområde: fra Oppdal og Trondheim
Publisert 27. sep. 2021 kl. 20:38

NYHETER

Pasienter på sykehuset risikerer å bli roet ned med unødvendige medisiner dersom bemanningen er lav.

Illustrasjonsfoto: Colourbox

Publisert 13.09.2021 08:59

Eldreomsorg 2021: Demenssyke roes ned med tunge medisiner

Antidepressiver, antipsykotika og sovemidler kan gi eldre med demens alvorlige bivirkninger. Likevel er det omfattende bruk av slike legemidler i norske sykehjem.

KLUBBINGSDAN
917 34 75

– Det er dessverre ikke uvanlig at eldre i sykehjem ofte står på ulike former for psykofarmaka, sier professor Anne-Sofie Helvik ved Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie på NTNU.

MER OM

NYHETER

Regjeringen lover kommunene 550.000 kroner per flyktning som ikke bosettes

Jørn-Tommy Schjelderup ny administrerende direktør i PBL

Henrik Vogt har hatt en liten bistilling ved AFE Trondheim der han forsvarte sin Phd i 2017. Også i 2021 bidro han med en rekke kunnskaps- og debatt-bidrag knyttet til covid-19 pandemien. Delvis har han som vitenskapsjournalist presentert oppdateringer av evidensgrunnlaget knyttet til forebygging, smitte og behandling. Etter hvert har han lagt økende vekt på hvordan media omtaler skadelige langtidseffekter av COVID19-sykdommen på måter som

kan gjøre mer skade enn gagn. I 2021 etablerte han sammen med kollega Andreas Pahle podcast-serien **Medisinsk sentralbyrå** der tema som vitenskapsteori, pandemihåndtering smerte, m.m. drøftes. [Medisinsk sentralbyrå on Apple Podcasts](#). [@henrikvogt | Twitter](#), [Henrik Vogt | Facebook](#)

Biopsykososial tenkning i teori og praksis

I 2021 publiserte Nasjonalt senter for Erfaringskompetanse innen Psykisk Helse et videointervju med **Linn Getz** om **Den biopsykososiale modellen**; hvordan livserfaringer og helse henger sammen.

<https://erfaringskompetanse.no/>,
<https://www.youtube.com/watch?v=864J-DzLXdo>

<https://erfaringskompetanse.no/nyheter/helse-ma-ses-i-sammenheng-med-livserfaringer/>

HJEM > FOREDRAG > HELSE MÅ SES I SAMMENHENG MED LIVSERFARINGER

Helse må ses i sammenheng med livserfaringer

Den 22. april vil Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse arrangere en digital temadag. Vi spør: Hvordan forslar vi alvorlig psykisk lidelse? Den biopsykososiale tenkingen må ligge til grunn, sier professor Linn O. Getz i dette videointervjuet.

Professor ved NTNU, Linn O. Getz, er opptatt av sammenhengene mellom det levde liv, helse og sykdom

PUBLISERT 13. APRIL 2021 KL 08:22

SKREVET AV TONE LARSEN HOEL

Samarbeid og faglige nettverk - internasjonalt, nordisk, nasjonalt og lokalt

Så godt som alle prosjekter AFE Trondheim er involvert i, har **et tverrfaglig preg**. I enkelte prosjekter involverer samarbeidet **flere medisinske disipliner, både kliniske og akademiske, i tillegg til allmenmedisin**: medisinske atferdsfag, psykiatri og barne- og ungdomspsykiatri, gynekologi og obstetrikk, fysikalsk medisin og rehabilitering, helsetjenesteforskning, sosialmedisin og genetisk epidemiologi. I tillegg inngår flere andre helseprofesjoner og fagfelt: sykepleie, psykologi, fysioterapi, sosiologi, jordmor, filosofer, språkforskere og en økonom.

AFE Trondheim har i flere år vært ankerfeste for flere tverrfaglige/interdisiplinære nettverk (se egne omtaler nedenfor): Tenketanken siden 2008; Nasjonalt nettverk for forskning på palliasjon i Primærhelsetjenesten siden 2018; Tankesmia Blikk på barn siden 2018 (samarbeide med helsesykepleiemiljøet på ISM, se senere).

I det følgende omtales AFEs mest sentrale internasjonale kontakter og relasjon til nettverk med nasjonal, nordisk og/eller internasjonal utbredelse.

Internasjonale kontakter og nettverk - oppsummert

Linn Getz: samarbeider med Lotte Hvas, Allmenntmedisinsk Forskningsenhet i København, knyttet til teoriutvikling (Kompleksitetsteori og narrativitet) samt Marianne Rønnebergs Phd prosjekt. Skrivesamarbeid om generalisme og kompleksitetsteori og begrepet «sense of safety» med følgende internasjonale allmenntmedisinforskere: Joachim Sturmberg (Univ. of Newcastle, Australia), Johanna Lynch (Univ. of Queensland, Australia), Stewart Mercer (Univ. of Edinburgh, Skottland) og Kurt Stange (tidl. redaktør for Ann Fam Med, nå professor ved Case Western Reserve University, USA). Getz er med i Network Cause Health ved School of Economics and Business, Norwegian University of Life Sciences; Nordic Risk Group; Nordic Network for Narrativity in Medicine. NFR-prosjektet om e-konsultasjoner innebærer samarbeid med de britiske allmenntlegeforskerne Chris Salisbury (Univ. of Bristol, UK) og Helen Atherton, University of Warwick, UK.

Gunnhild Åberge Vie: Samarbeider med MRC Integrative Epidemiology Unit, University of Bristol (IEU), UK, ved professor George Davey Smith og Dr Amanda Hughes.

Johann A. Sigurdsson: Leder Nordic Federation for General Practice, som er legal eier av Scandinavian Journal of Primary Health Care og de Nordiske kongressene i allmenntmedisin <https://www.nfgp.org/>. Johann har også pågående samarbeid med WONCA Europe og presidenten i WONCA World, Anna Stavdal.

Anna Luise Kirkengen: Program on Violence Prevention, WHO, Geneve; Prof em. Vincent J. Felitti, Principal Investigator of the Adverse Childhood Experience Study (ACE Study); Network CauseHealth, School of Economics and Business, Norwegian University of Life Sciences; Johann Lynch MD Ph.d., University of Queensland, Brisbane, Australia; Professor Havi Carel, Dept. of Philosophy, University of Bristol, UK.

Egil Fors: Invitert medlem til programkomitéen for EFIC, den europeiske smertekonferansen i Dublin, Irland (2022). Invitert medlem i “international task force”: “Definition and Characteristics of Behavioral Medicine, and Main Tasks and Goals of the International Society of Behavioral Medicine-an International Delphi Study”. Int J Behav Med. 2020 Sep 9. doi: 10.1007/s12529-020-09928-y (publisert artikkel, Dekker et al, se Cristin). Invitert medlem av “European task force about opioids in Europe, leder professor Winfried Häuser, Munchen, Tyskland. Fors samarbeider ellers med prof. Dan Clauw, Chronic Pain & Fatigue Center, University of Michigan, Ann Arbor, USA, prof. Winfried Häuser som leder den tyske smerteforeningen og er internasjonal smerteforsker, prof. Christoffer Johansen, Quality of Life in cancer patients; cancer pain epidemiology, Institute of Cancer Epidemiology, Copenhagen, Prof. in psychology Trudie Chalder (expert in chronic fatigue syndrome) ved Kings College UK, prof. Blair Smith (general practice, pain expert) Skottland, prof. Brian McGuire, Head, School of Psychology, Prof. of Clinical Psychology, Co-Director, Centre for Pain Research School of Psychology, National University of Ireland, Galway, Ireland, prof. Joost Dekker, psykolog/Ph.d. (tidligere leder av International Soc. of Behavioral Medicine), ekspert i helsepsykologi, atferdsfag/behavioral medicine, stress, biopsykosial modell og (mental) folkehelse, Nederland, Anne H. Berman, Associate Professor, Clinical Psychology,

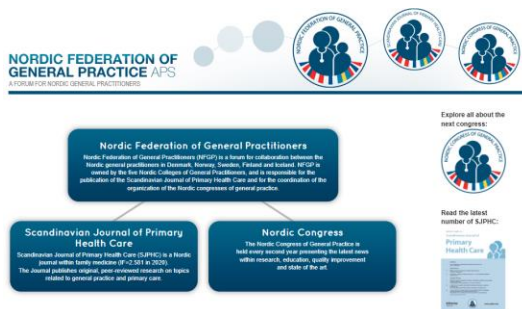
Center for Psychiatry Research, Department of Clinical Neuroscience, Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden. President of International Soc. of Behavioral Medicine.

Bjarne Austad: NFR-prosjektet om e-konsultasjoner innebærer samarbeid med de britiske allmennelegeforskerne Chris Salisbury (Univ. of Bristol, UK) og Helen Atherton (Univ of Warwick, UK). Prosjektet om intranasal smertelindring innebærer samarbeid med prof. Daniel Munblit (Sechenov University, Moscow, Russland og Imperial College, London, UK) og Ektaerina Spirridinova (Sechenov University, Moscow, Russland).

Ingrid Baasland Samarbeider med en rekke nasjonale aktører (se verv) inkludert: Ameli Trope', Livmorhalsprogrammet og Kreftregisteret. Dernest førsteamanuensis og gynekolog Pekka Nieminen, Helsinki og PhD gynekolog Cecilie Kærrberg, Sahlgrenska sjukehuset, Gøteborg.

Anne-Sofie Helvik: Richard Oude Voshaar, Professor, Department of Old age Psychiatry, University Center Psychiatry (CC44), University Medical Centre Groningen, Groningen, The Netherlands; Bei Wu, Professor, 1) New York University Rory Meyers College of Nursing, USA 2) Duke University of Nursing, Durham, NC, USA; Kamile Kukulu, Profesør, Faculty of Nursing, Akdeniz University, Antalia, Tyrkia; Mustafa Coban, Associate Professor, Faculty of Gerontology, Akdeniz University, Antalya, Tyrkia.

Nordic Federation of General Practice (NFGP)

Johann A Sigurdsson, emeritus ved NTNU og AFE har siden 2017 ledet NFGP (Chair) som samler de allmenmedisinske fagmiljøene i de nordiske legeföreningene og fungerer som legal eier av de nordiske kongressene i allmenmedisin og tidsskriftet Scandinavian Journal of Primary Health Care.

https://www.nfgp.org/flx/nfgp/about_nfgp/

I 2021 publiserte Johann Sigurdsson sammen med Anders Beich (leder Dansk Selskab for Almen Medicin) og Anna Stavdal som er president for Wonca World, en artikkel om **utviklingen fram til de nordiske kjerneverdierne i allmenmedisin**. Arbeidet med kjerneverdier videreføres for tiden i Wonca Europe.

https://www.nfgp.org/flx/nfgp/core_values/

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fmed.2021.681612/full>

Nordic Risk Group (NRG)

Resumé: NRG was established by Prof **Irene Hetlevik** (leader of AFE Trondheim 2006-2019) after the Nordic

Congress of General Practice in Trondheim 2004. NRG has members from the Nordic countries – all of them general practitioners (currently or previously). The network has had annual meetings in all the Nordic countries until 2019 (2020 meeting canceled due to the covid pandemic) ever since (in Denmark, Sweden, Norway, Iceland, and Finland). The meetings last 2 days and are an arena for presentations and discussions on current and relevant topics. In some of the meetings invited guests have joined the discussion for deeper insights in specific topics.

The group has frequent contact outside the meetings with discussions and information on publications, conferences, doctoral dissertations, etc. The group members have in cooperation arranged numerous seminars, symposia, and workshops on a national as well as international level, e.g. the Nordic Congresses of General Practice, WONCA (World family doctors), Preventing Overdiagnosis (POD) and national conferences.

AFE-medlemmene Mjølstad, Getz, Kirkengen, Sigurdsson og Vogt er del av det nordiske nettverket. <http://nordicriskgroup.net/medlemmer/>

AFE Trondheim skulle være vertskap for 2020-møtet, det ble utsatt pga. pandemien. Gruppen hadde heller ikke møteaktivitet i 2021.

PraksisNett: Nasjonalt primærmedisinsk forskningsnettverk

Sammen drifter **de fire allmennt medisinske universitetsmiljøene og AFE-ene**, finansiert av 65 mill. kr fra Norges Forskningsråd for en 5-årsperiode) et norsk forskningsnettverk (infrastruktur) i primærhelsetjenesten, med utgangspunkt i allmennpraksis som skal gjøre forskning i primærhelsetjenesten lettere og mer effektiv. Slike nettverk finnes i flere land, bl.a. Canada, Nederland, England og Skottland. AFE Trondheim anser PraksisNett som et prioritert prosjekt <https://www.ntnu.no/ism/praksisnett..>

Prosjektgruppe: Guri Rørtveit (nasjonal prosjektleder), UiB; Bjørn Bjorvatn ved UiB er daglig leder og sjef for koordinerende enhet. Stein Nilsen UiB er regional leder for PraksisNett Vest, Peder Halvorsen, Alta kommune/UiT leder for PraksisNett Nord, Guro Haugen Fossum, UiO, PraksisNett Øst, **Egil A Fors** (AFE), NTNU, leder for PraksisNett Midt. Espen Saxhaug, UiO er leder for WP2 (koordinator for de regionale forskningsenhetene). Øvrige: Gustav Bellika, Nasjonalt senter for e-helseforskning, Tromsø og IT ekspert dr. Svein Gjelstad, UiO, daglig leder for MEDRAVE A7S. Førsteamanuensis **Pål Jørgensen** (NTNU) er medarbeider i 20 % stilling. I tillegg er forskere over hele landet aktivt involvert i dette prosjektet.

Så langt er det planlagt at ISM skal anvende PraksisNett i det NFR-støttede prosjektet **SupportPrim** der målet er å forbedre behandlingen av muskel- og skjelettplager i allmennpraksis ved hjelp av beslutningstøtte basert på kunstig intelligens. Prosjektet ledes av professor Ottar Vasseljen ved ISM/NTNU. **AFEs Bjarne Austad** er fra 2020-21 med som prosjektmedarbeider på SupportPrims Arbeidspakke 4 som vil teste effekten av stratifisert behandling av muskel- og skjelettplager. Effekten av en utviklet, stratifisert behandlingstilnærming skal her testes i en randomisert kontrollert studie blant leger i allmennpraksis. Pasienter skal rekrutteres via Infrastrukturen i PraksisNett. Som lokalt

ansvarlige for PraksisNett er **Egil Fors, Pål Jørgensen** og **Eirin Flatås** involvert i gjennomføringen av prosjektet <https://www.ntnu.no/supportprim>.

Status Praksisnett årsskifte 2021-22: 92 praksiser over hele landet har signert for Praksisnett, og 42 legepraksiser er operative og klare til bruk. Dette innbefatter ca. 150 fastleger og 160000 pasienter fordelt 50/50 kvinner og menn klare for analyse. Arbeidet fortsetter for at hele Praksisnett skal tas i bruk i nærmeste framtid. Hovedfokus for Praksisnett nå er å videreføre finansieringen og etablering av en varig løsning. Det er forhandlinger med Forskningsrådet og de statlige helsemyndighetene. En studie er så langt publisert basert på Praksisnett data. I Midt er 2 prosjekter godkjent og klare for å benytte PraksisNett infrastrukturen. SupportPrim og Oppfølging av barselkvinner hos fastlegen (se egne prosjektoptaler).

Nasjonal Forskerskole i Allmenntmedisin (NAFALM)

Forskerskolen ble etablert i oktober 2013 med finansiering fra Norges Forskningsråd til og med 2020 (forlengt til 2021 pga koronapandemien). Den er et samarbeidsprosjekt mellom de allmenntmedisinske forskningsmiljøene i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø med AFE Oslo som hovedansvarlig. Det foregår samarbeid med allmenntmedisinske forskerskoler og forskningsmiljøer utenfor Norge. **Linn Getz** fra NTNU/AFE inngår i forskerskolens faste lærerstab. Forskerskolens aktiviteter var til og med 2021 finansiert med bevilgning fra Norges Forskningsråd. De fire universitetene har inngått avtale om fortsatt drift av NAFALM basert på egenfinansiering fra og med 2022.

<https://www.med.uio.no/helsam/forskning/forskerskoler/nafalml/>

Nasjonalt forskningsnettverk «Palliasjon i primærhelsetjenesten»

Styret for Allmenntmedisinsk forskningsfond (AMFF) vedtok i 2018 å bevilge midler for å stimulere til utveksling/ samarbeid mellom primærmedisinske forskningsprosjekter som har palliasjon/livets slutfase som tema. Stipendiat Anne Fasting ved AFE Trondheim påtok seg å lede et slikt forskningsnettverk. AFE Trondheim har senere vært vertskap for møter ca. 2 ganger i året. Formålet med nettverket er å skaffe oversikt over de ulike prosjektene, dele erfaringer, gi innspill, og eventuelt identifisere nye og viktige forskningsspørsmål. Nettverket har per i dag 15 faste deltagere som inkluderer både Phd-kandidater og seniorer. Medlemmene kommer fra ulike deler av landet og har ulike fagkompetanse. Nettverket har egen nettside

https://www.ntnu.no/ism/palliasjon_primaerhelse.

I 2021 hadde nettverket to digitale møter der mange prosjekter ble presentert. Blant annet var det øving på prøveforelesninger, diskusjon av innlegg på kommende konferanser og debatt om aktuelle tema. Neste møte planlegges våren 2022.

I tillegg til sin rolle som seniorforsker og leder av AFE Trondheim innehar **Linn Getz** et professorat i medisinske atferdsfag ved ISM. Dette kommer blant annet til uttrykk som engasjement for vitenskapsteori, biopsykososial tenkning og generalisttenkning, med direkte relevans for allmennmedisin/ primærhelsetjeneste.

Glimt av vitenskapsteoretisk arbeid rettet mot allmennmedisin og primærhelsetjeneste

Om generalisme, kompleksitet og kausalitet i allmennmedisinen

Sammen med både Nordiske og internasjonale kolleger belyser Linn Getz klinisk allmennmedisin med tanke på generalistrollen og kompleksitetsteori. Prosjektet startet med arrangement av et symposium og en workshop om kompleksitet ved Nordisk Kongress i Allmennmedisin i Aalborg i 2019, parallelt med at AFU stipendiatene bak prosjektet Fastlegeordningen 2.0 gjennomførte sin første survey blant norske allmennleger der tema var komplekse utfordringer i fastlegenes hverdag. Samarbeidet innen disse gruppene har senere ledet til tre vitenskapelige artikler i 2020-21. Fra 2021:

Sammen med kolleger fra Australia, Canada, England og USA var Linn Getz med på artikkelen [The Craft of Generalism: clinical skills and attitudes for whole person care - PubMed \(nih.gov\)](#)

Linn Getz, Stefan Hjörleifsson (AFE Bergen og UiB), Lotte Hvas (AFE København) og Niels Saxtrup (p.t. nestleder i Dansk Selskab for Almen Medicin) publiserte *Komplekse problemstillinger – allmennlegens ekspertområde*. Det danske allmennlegetidsskriftet Månedsskrift for Almen Praksis arbeider med oversettelse av artikkelen.

<https://www.michaeljournal.no/article/2021/02/Komplekse-problemstillinger-%E2%80%93-allmennlegens-ekspertomrade>

ORIGINAL PAPER

The Craft of Generalism: clinical skills and attitudes for whole person care

Johanna M. Lynch PhD, MBBS Grad Cert (Health Sciences), FRACGP, FASPM ✉, Mieke van Driel PhD, MD, MSc, FRACGP, Pamela Meredith PhD, BA (Hons), BSc, BDocThy, Kurt C. Stange PhD, MD, Linn Getz PhD, MD, Joanne Reeve MBChB, MPH, PhD, FRCP, William L. Miller MD, MA, Christopher Dowrick BA, MSc, MD, CQSW, FRCPG ... [See fewer authors](#) ^

First published: 15 October 2021 | <https://doi.org/10.1111/jep.13624>

[Correction added on 26 October 2021, after first online publication: Page numbers for the following references' in-text citations have been added in this version: 12, 18, 23, 31, 32 and 67.]

Funding information: Advance Queensland; Australian Government Research Training Program; Case Western University Suburban Health Centre

SISTE UTGAVE | UTGAVER | SUPPLEMENTER | PROGRAM | OM OSS | SEN

Utgave 1 – 2021

ARTIKLER

- » Tidsskriftet Michael – en programklæring
- » Makt og mangfold
- » **Komplekse problemstillinger – allmennlegens ekspertområde**
- » Hvor grensen går eller hvor skapet skal stå – om kategorier, prototyper og kategorisering i medisin
- » Helsetjenesten i Norge – noen betraktninger om regimutviklingen
- » Oppsiktsvekkende genetisk informasjonsoverførsel – en historisk oversikt
- » Genterapi for sjeldne sykdommer

Originalartikkel: Linn O. Getz, Stefan Hjörleifsson, Niels Saxtrup, Lotte Hvas

Komplekse problemstillinger – allmennlegens ekspertområde

Michael 2021; 28: 27-39.

En allmennlege er en generalist. I litteraturen omtales generalistrollen gjerne som biopsykososial, person-centert eller holistisk. Uansett navn innebærer det en kombinasjon av generell biomedisinsk kunnskap og individuell kjennskap til den enkelte pasienten eller familien. Relasjoner, livserfaringer og sosiale levekår påvirker helse og sykdom i vesentlig grad gjennom livsløpet. I helsetjenestens første linje står håndtering av sammensatte og uavklarte symptombilder og problemstillinger sentralt. Målet med denne artikkelen er å bidra til økt forståelse og vitenskapelig anerkjennelse av allmennlegens faglige kompetanse ved hjelp av kompleksitetsteori. Komplexitetsteoriens begreppsparett former både medikalske og relasjonelle perspektiv på helse og sykdom og kan understøtte allmennmedisinske arbeidsstrukturer og handlinger. Vi håper å gi leger og andre levere skjøttet interesse for ansattens kompleksitetsteori.

I 2021 gjestet **Anna Luise Kirkengen (AFE)** og **Kai Brynjar Hagen (tidligere AFU stipendiat i AFE)** på et prosjekt om sykkelig overvekt) podcasten Words matter, The CauseHealth Series:

The CauseHealth Series: Chapter 10 - Lessons on Causality from Clinical Encounters with Severely Obese Patients with Dr Kai Brynjar Hagen

The Words Matter Podcast with Oliver Thomson

Medicine

[Listen on Apple Podcasts](#)

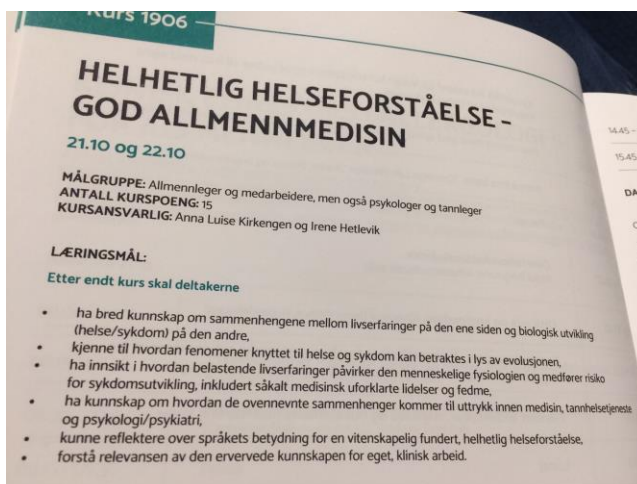

Dr Oliver Thomson talks with GP and community medicine specialist Dr Kai Brynjar Hagen about complex causality for The Words Matter Podcast CauseHealth Series.

TenkeTanken ved AFE Trondheim, en vitenskapsteoretisk tankesmie

Et spesielt teoriutviklingsprosjekt innen AFE er **den interdisiplinære «TenkeTanken»** som ble etablert i 2008 med Anna Luise Kirkengen som prosjektleder. Dette teoretiske arbeidet omfatter en kritisk analyse av medisinens modeller for å forstå person, kropp og kunnskap. Formålet er å bidra til ny kunnskap om samspillet mellom kropp og menneskelige eksistensvilkår og hvordan dette igjen har betydning for sykelighet og helse. Allmenntidning er den kliniske referanserammen for arbeidet, men analysen angår

medisinen generelt. Referat fra TenkeTankens møter finnes på AFE's hjemmeside der det også er laget et kondensat på engelsk. TenkeTankens medlemmer er en tverrfaglig og tverrvitenskapelig gruppe forskere med klinisk og pedagogisk erfaring innenfor fagene allmenntidning, mikrobiologi, psykologi, filosofi og litteraturvitenskap. Gruppens medlemmer deler et felles anliggende; ønsket om å bidra til teoriutvikling i medisinen for å bedre forstå kompleks og/eller funksjonell sykelighet. Tenketanken har vanligvis hatt fysiske møter 3–4 ganger i året og arrangert ett årlig emnekurs (se foto) men arrangementene i 2020 ble avlyst på grunn av covid-19-pandemien.

Tenketanken holdt sitt siste diskusjonsmøte i desember 2021. Derneft skal medlemmene bidra ved emnekurset *Helhetlig helseforståelse – god allmenntidning* på Primærmedisinsk uke i oktober 2022. En oversikt over TenkeTankens medlemmer, virksomhet, ideutvikling, publisering og formidling årene 2008-2020 finnes på TenkeTankens hjemmeside ved AFE Trondheim. [TenkeTanken – Allmenntidningssk forskningsenhet \(AFE\) Trondheim – NTNU](#)

Innsendte søknader i 2021

Nye informasjonsbehov ved ny metode for livmorhalscreening

Livmorhalskreft kan forebygges ved screening med testing på humant papillomavirus (HPV), i dag benyttet hos kvinner i alderen 34-69 år. HPV er svært vanlig forekommende virus som overføres ved seksuell kontakt og som de fleste har hatt i løpet av livet, men som de fleste kvitter seg med etter få år. Vedvarende HPV infeksjon kan føre til celleforandringer og senere til kreft på livmorhalsen. Kunnskap om HPV er relativt lav i befolkningen, og ved utslag på HPV screeningstestene, opplever mange kvinner uro med tanke på hva HPV representerer av risiko. Avhengig av HPV typer og grad av celleforandring som virusinfeksjonen har medført, vil kvinnene følges opp i mange ulike løp. Vi vet lite om hvilken informasjon kvinner trenger og fra hvem. Ved å avdekke ny kunnskap om ulike informasjonsbehov hos disse kvinnene, kan vi i neste omgang gi mer målrettet informasjon, samt komme med forslag til bedre informasjonsflyt mellom primær- og spesialisthelsetjenesten. Vi planlegger en eksplorerende kvalitativ intervjustudie med datainnsamling dels i fokusgrupper, dels ved individuelle intervju.

Prosjektgruppe: professor Marit Solbjør og professor John-Arne Skolbekken, ISM, NTNU, fastlege og førsteamanuensis **Bente Mjølstad (AFE)** og gynekolog PhD **Ingrid Baasland (AFE)**.

Samarbeidspartnere: Trine Stokstad, avdeling for gynekologisk kreft, St. Olavs hospital, Ameli Tropé, Livmorhalsprogrammet, Kreftregisteret, Jo Waller, King's College London. Søknad sendt til Norske kvinners Sanitetsforening og Samarbeidsorganet uten tilslag.

Syndemi – nytt teoretisk begrep for allmennpraksis

Prosjektgruppe: John-Arne Skolbekken, **Bente Prytz Mjølstad**, **Linn O. Getz**, Steinar Krokstad.

AFU stipendiat i AFE **Anne Jølle** (se AFU stipend lenger vbak) og forskergruppa ønsker å se på syndemibegrepet ved å forske på forholdet mellom sosioøkonomiske forhold og utvikling av kroniske, ikke-smittsomme sykdommer (NCD) i et livsløpssyndemisk perspektiv. Vi mener dette er svært relevant for allmennmedisin.

Prosjektgruppa søkte både Damnett og Samarbeidsorganet 2021 uten tilslag.

Nettbasert behandling etter traumatiske fødselsopplevelser

Planlagt phd prosjekt.

Bakgrunn: Mange foreldre med traumesymptomer etter fødsel blir ikke fanget opp i helsevesenet og det finnes for få muligheter for rask og virksom behandling.

Prosjektets mål er

1) utvikle et nettbasert program for behandling av fødselsrelaterte traumesymptomer hos barselkvinner og deres partnere.

2) teste ut og evaluere en modell for tidlig identifisering av nybakte foreldre med traumesymptomer etter fødsel ved hjelp av elektronisk selvrapporing.
3) teste behandlingsprogrammets effekt på posttraumatiske symptomer og hvorvidt det kan forebygge andre psykiske helseplager og utfordringer knyttet til parforhold og amming (RCT).

Prosjektgruppe: Navngitt stipendiat Ingvill Øvsthus, psykolog, hovedveileder: Cecilie Hagemann (St Olav hospital). Samarbeidspartnere: Joar Øveraas Halvorsen, NTNU, Mirjam Lukasse, USN/OsloMet, **Bente Prytz Mjølstad, AFE/ISM**
Søknad ble i 2021 sendt både til Stiftelsen Dam (via Sanitetskvinnene) og til Samarbeidsorganet uten tilslag.

Pågående forskningsprosjekter

Phd-prosjekter med AFE ansatte veiledere

The large-scale implementation of e-consultations with the GP: a mixed-methods evaluation of the impact on health system, GPs, and patients

Prosjektnummer NFR 315404, Prosjektperiode 2021 - 26
AFE Trondheim var i 2020 partner på en NFR-søknad om bruken av e-helse-konsultasjoner i allmennpraksis, ledet av Nasjonalt senter for e-helse i Tromsø. Bevilgningen var NOK 11 845 000 totalt, herav ett Phd-stipend til AFE/NTNU (Børge Norberg). Prosjektet har medarbeidere fra to britiske universitet. Det omfatter to phd-prosjekter, ett ved AFE/NTNU og ett ved NSE/UNN Tromsø

Prosjektperiode: 01.08.2021 – 30.07.2026 (60 %)

Økonomi: Norges Forskningsråd (NFR), via Nasjonalt senter for e-helseforskning (NSE) og NTNU. Det overordnede formålet med prosjektet er å få innsikt og kunnskap om fastlegers og pasienters rolle og erfaringer med digitale konsultasjoner som tekstkonsultasjoner, videokonsultasjoner og telefonkonsultasjoner. Flere studier har vist at implementering av digitale tjenester gir høy pasienttilfredshet. Det foreligger derimot lite kunnskap om sikkerhet, egnethet, kommunikasjon og relasjon/kontinuitet, som vi skal se nærmere på i dette prosjektet.

Materiale og metode: Prosjektet består av to delstudier.

Phd prosjekt 1 belyser fastlegers og pasienters erfaringer med digitale konsultasjoner. Delstudie 1: fokusgruppeintervjuer av dedikerte fastleger. Delstudie 2-3 storskala datainnsamling i samarbeid med SKIL fra bruken av digitale konsultasjoner både blant fastleger og pasienter. Hensikten er å få dybdekunnskap om fastlegers og pasienters erfaring med digitale konsultasjoner.

Status per nå: FOKUS-grupper for artikkel 1 planlegges våren 2022

Deltakere i prosjektet: Phd- kandidat: **Børge Lønnebakke Norberg** (AFE, NSE).

Hovedveileder: **Bjarne Austad** (AFE, ISM, NTNU)

Biveileder: **Linn Getz** (AFE, ISM; NTNU), Paolo Zanaboni (UiT, NSE, P.I.)

Phd prosjekt 2 i samme NFR prosjekt:

Delstudie 1 er en kvalitativ studie av eldre pasienters erfaringer med tekstbaserte konsultasjoner, delstudie 2 en registerstudie om bruk av e-konsultasjon før og under (og kanskje etter) pandemien, og delstudie 3 en studie om hvordan fastlegenes erfaringer med bruk av e-konsultasjoner på effektivitet, arbeidsmengde og tilgjengelighet.

Deltakere i prosjektet. Phd- kandidat: Eli Kristiansen (UiT, NSE)

Hovedveileder: Paolo Zanaboni (UiT, NSE)

Biveileder: **Bjarne Austad** (AFE, ISM, NTNU)

Prosjektansvarlig: UNIVERSITETSSYKEHUSET NORD-NORGE HF

Prosjektgruppe: PI: Paolo Zanaboni^{1,2}, Eli Kristiansen¹, Monika Alise Johansen^{1,2}, Trine Bergmo¹, Maryam Tayefi Nasrabadi¹, **Linn Getz³, Børge Lønnebakke Norberg³, Bjarne Austad³**, Nicolas Øyane⁴, Chris Salisbury⁵, Helen Atherton⁶

¹ Norwegian Centre for E-health Research, University hospital of North Norway, Tromsø, Norway

² Department of Clinical Medicine, Faculty of Health Sciences, UiT The Arctic University of Norway

³ Department of Public Health and Nursing, Faculty of Medicine and Health Sciences, NTNU, Trondheim, Norway

⁴ Department of Global Public Health and Primary Care, University of Bergen, Bergen, Norway

⁵ Centre for Academic Primary Care, School of Social and Community Medicine, University of Bristol, United Kingdom

⁶ Unit of Academic Primary Care, Warwick Medical School, University of Warwick, United Kingdom.

The GPs role in palliative care; map versus terrain

Prosjektperiode: 01.01.2017 – 22.04.2023 (50 %)

Økonomi: Allmenntilleggsforskning (AMFF), og AFE, 50% stilling

Det overordnede formålet med prosjektet er å få innsikt og kunnskap om fastlegers rolleforståelse, oppfatninger og erfaringer med palliasjonsfeltet i primærhelsetjenesten. Prosjektet skal også belyse hvordan fastleger forholder seg til retningslinjen for palliasjon.

Lindrende behandling av pasienter i livets slutfase representerer utfordringer både når det gjelder kompetanse og samhandling. Mange ønsker å være hjemme så lenge som mulig, og hvis mulig også dø der. Fastlegen betraktes som en viktig aktør i det palliative forløpet. Dette reflekteres i den nasjonale retningslinjen for palliasjon, men det foreligger lite kunnskap om implementering av denne. Flere studier har dog vist at implementering av retningslinjer generelt er vanskelig i primærhelsetjenesten. I en fersk evaluering av tjenestetilbudet for alvorlig syke og døende fra SINTEF, etterlyses fastlegen som aktør.

Materiale og metode: Prosjektet består av to delstudier. I studie 1 belyses fastlegers opplevde kompetanse og erfaringer fra palliasjon i praksis ut fra en spørreskjemaundersøkelse som tester kunnskap om enkelte elementer i retningslinjen, og undersøker graden av erfaring innen palliasjon. Basert på de mest relevante resultatene fra denne undersøkelsen, (studie 2) med fokusgruppeintervjuer av fastleger.

Hensikten er å få dybdekunnskap om fastlegers erfaring med palliasjon, fastlegens rolle i palliativt arbeid og fastlegenes erfaringer med, og synspunkter på retningslinjen for palliasjon.

Antenatal care in primary health services

Prosjektperiode: 01.09.2020-31.08.2023 (100 %)

Finansiering: Stillingen inngår i et større prosjekt finansiert av Norges forskningsråd (prosjektnummer 295989) med støtte fra ISM, NTNU

Gravide kvinner får gratis svangerskapskontroller hos fastlege og, etter henvisning, i spesialisthelsetjenesten. Mens de nasjonale retningslinjene anbefaler 8 kontroller gjennom et normalt svangerskap, går norske kvinner i gjennomsnitt til 12 kontroller hver. I dette prosjektet ønsker vi å se nærmere på hvordan gravide bruker helsetjenesten for svangerskapsrelaterte kontroller og problemstillinger. Vi vil beskrive hva gravide søker lege for, og hvordan ulike grupper av kvinner bruker legetjenesten. Videre vil vi se på sykemeldingspraksis i svangerskap og på henvisninger til spesialisthelsetjenesten. Prosjektet er i oppstartsfasen.

Deltakere i prosjektet: Kandidat: Ragne Victoria T K Stauri, lege

Hovedveileder: Førsteamanuensis **Gunnhild Åberge Vie**, AFE/ISM, NTNU

Biveileder: Professor Johan Håkon Bjørngaard, ISM, NTNU.

Impact of physician characteristics on unplanned hospital admissions following out-of-hours consultations in Norway

Prosjektperiode: 2017-2023

Phd-prosjekt. Stillingen inngår i et større prosjekt finansiert av Norges forskningsråd med støtte fra ISM, NTNU

Målsettingen er å undersøke assosiasjon mellom karakteristikker hos legevaksleger og akutte henvisninger til sykehus utenom arbeidstid. Observasjonsstudie basert på registerdata som gjelder alle pasienter som har oppsøkt legevakt i perioden 2008-2016. Alle akutt-innleggelses (innen 10 timer) og uplanlagte henvisninger til sykehus (innen 30 dager) etter legevaktsbesøket.

Status per nå: Avhandlingen levert. 2 artikler publisert, den 3. nærmer seg innsending

Deltakere i prosjektet: Phd-kandidat: Ellen Rabben Svedahl, lege.

Hovedveileder: Professor Johan Håkon Bjørngaard, ISM, NTNU.

Biveiledere: Førsteamanuensis Kristine Pape og **Bjarne Austad**, ISM, NTNU

Andre samarbeidspartnere: Førsteamanuensis **Gunnhild Aaberge Vie**, Kjartan Sarheim Anthun, Ph.d. (Sintef og NTNU), Professor Fredrik Carlsen (Fakultet for økonomi).

Life experiences and health – a professional concern? A study from Norwegian general practice

Prosjektperiode: 01.02.18 – 21.04.26 (50%) – forlenget pga pandemien.

Økonomi: Midler fra Allmennt medisinsk forskningsfond (AMFF) og AFE

Å lytte til pasienten har alltid vært en viktig del av medisinen. For at klinikerens skal kunne jobbe effektivt, er det viktig å innhente en grundig anamnese/sykehistorie som både

setter søkelys på biomedisinsk informasjon og vektlegger pasientens opplevelse av situasjonen. For dette formålet er det utviklet en pasientsentrert metode for det kliniske intervjuet. Som kliniker møter jeg ofte pasienter med smertefulle og dramatiske livserfaringer som åpenbart påvirker deres helse. Fastleger som treffer sine pasienter over tid, er i en unik posisjon til å kunne observere og utforske hvordan pasienters liv og helse påvirker hverandre.

Formål: Formålet med denne studien er å undersøke betydningen av pasienters historier om vonde og krenkende livserfaringer i allmennpraksis; både fra allmennlegers og pasienters perspektiv.

Materiale og metode:

Delstudie 1: Fokusgruppestudie. I 2016/2017 gjennomførte vi tre fokusgruppeintervjuer blant NTNU-tilknyttede fastleger.

I denne studien utforsket vi hvordan allmennleger forstår den medisinske relevansen av pasienters historier om smertefulle og krenkende opplevelser og hva som kan hindre eller fremme arbeidet med slike historier. Våre funn er beskrevet i artikkelen "Perceptions of the medical relevance of patients' stories of painful and adverse life experiences: A focus group study among Norwegian General Practitioners" som ble sendt til medisinsk tidsskrift i januar 22. Artikkelen er for tiden under review.

Delstudie 2: Fokusgruppestudie. Her vil vi gjennomføre nye analyser av fokusgruppeintervjuene som vi utførte blant NTNU-tilknyttede fastleger og i tillegg ta med analyse av et fjerde fokusgruppeintervju som ble utført blant en gruppe danske allmennleger med spesiell interesse for personsentrert medisin. Målet med denne studien er å utforske hva det betyr for fastleger å jobbe med pasienters historier om vonde og krenkende livserfaringer og hva de opplever som hensikten med slike historier. Vi har startet med analysen av disse fokusgruppediskusjonene.

Delstudie 3: Under revisjon.

Status nå: Stipendiaten hadde i hele 2021 permisjon pga manglende vikar i klinisk praksis og stor klinisk arbeidsbyrde i tilknytning til pandemien. Artikkel 1 er innsendt. Personer som deltar i prosjektet:

Stipendiat: **Marianne Rønneberg**, lege

Hovedveileder: **Linn Getz** (AFE)

Biveileder: **Bente Prytz Mjølstad** (AFE)

Samarbeidspartner, Lotte Hvas, allmennlege Dr.med. Allmenntilleggsmedisinsk Forskningsenhet, Universitetet i København.

Hjemmesykehus for voksne

Prosjektperiode: 01.05.2021-01.05.2024 (100 %)

Finansiering: Offentlig PhD- prosjekt som finansieres av Helseinnovasjonssenteret (50%) og NFR (50%)

Prosjektbeskrivelse: Phd- prosjektets hovedmål er å studere forutsetninger for og konsekvenser av å etablere hjemmesykehus for voksne pasienter med behov for langvarig intravenøs antibiotikabehandling. Det foreligger studier på at slik behandling gir adekvate behandlingsresultat. Det foreligger derimot lite forskning på erfaringer og refleksjoner, som pårørende, ledere og fagpersonell i spesialist- og primærhelsetjenestene gjør seg i forbindelse med å ta i bruk hjemmesykehus for voksne. Dette er områder som doktorgradsprosjektet vil gi økt kunnskap om.

Phd- prosjektet består av tre delstudier med følgende målsetninger: Å få økt kunnskap om: 1) Pårørendes involvering og rolle når voksne pasienter får behandling og oppfølging i hjemmesykehus 2) Forhold i spesialisthelsetjenesten som hemmer og/ eller fremmer rekruttering og overføring av pasienter til hjemmesykehus 3) Forhold i primærhelsetjenesten som hemmer og/ eller fremmer implementering og drift av hjemmesykehus. Det er planlagt å gjennomføre tre kvalitative studier. I delstudie 1 vil vi studere hvordan pårørende og voksne pasienter beskriver involvering og roller til pårørende når pasienter mottar behandling og oppfølging i hjemmesykehus. Dette gjøres ved å gjennomføre individuelle intervju med pasienter og pårørende. I delstudie 2 vil vi studere erfaringer og vurderinger knyttet til rekruttering og overføring av pasienter til hjemmesykehusbehandling, slik den erfares og oppleves i de deler av spesialisthelsetjenester som har pasienter som oppfyller inklusjonskriteriene. Det vil bli gjennomført fokusgruppeintervju med ledere og fagpersonell i spesialisthelsetjenesten. Til sist vil vi i delstudie 3 studere implementeringsprosesser i primærhelsetjenester hvor hjemmesykehus vurderes implementert og eventuelt tas i bruk. Her vil det bli gjennomført fokusgruppeintervju med ledere og fagpersonell i primærhelsetjenesten.

Offentlig PhD- kandidat: **Lillian Karlsen**

Hovedveileder: **Anne- Sofie Helvik**

Biveiledere: **Bente Prytz Mjølstad**, Bjarthe Bye Løfaldli (Helseinnovasjonssenteret).

Er kognitiv atferdsterapi god behandling av kronisk utmattelsessyndrom?

Prosjektperiode: 15.09.2012– Gjenopptatt etter forsinkelse.

Økonomi: Opprinnelig prosjektperiode finansiert av Samarbeidsorganet mellom Helse Midt-Norge RHF og NTNU. Prosjektbeskrivelse: Helsedirektoratet etterlyste dokumentasjon på behandling av kronisk utmattelsessyndrom CFS/ME. Nasjonal kompetansetjeneste for sammensatte symptomlidelser (NKSL) vil med denne studien bidra til viten om kognitiv atferdsterapi (CBT) er effektiv behandling ved CFS/ME. Selv om standard, individuell CBT er den best dokumenterte behandlingsmetoden sammen med gradert treningsbehandling, er det ikke konsensus om dette verken nasjonalt eller internasjonalt, på grunn av få randomiserte studier, varierende kvalitet og moderat evidens. Derfor er vårt mål å teste effekten av individuell standard CBT, i en randomisert, kontrollert studie med 1-års follow up. Hovedutfallsmål er fysisk funksjon, helserelatert livskvalitet, og utmattelse. I tillegg til hovedstudien vil man se på risikofaktorer ved CFS/ME i den kliniske studien med inntil 1 års oppfølging, samt nevropsykologiske faktorer ved cfs/me. Status nå:

Artikkel 1: Rasouli O, Gotaas ME, Stensdotter AK, Skovlund E, Landrø NI, Dåstøl P, Fors EA. Neuropsychological dysfunction in chronic fatigue syndrome and the relation between objective and subjective findings. *Neuropsychology*. 2019 Jul;33(5):658-669.

Artikkel 2: Gotaas ME, Stiles TC, Bjørngaard JH, Borchgrevink PC, Fors EA. Cognitive Behavioral Therapy Improves Physical Function and Fatigue in Mild and Moderate Chronic Fatigue Syndrome: A Consecutive Randomized Controlled Trial of Standard and Short Interventions. *Front Psychiatry*. 2021 Apr 12;12:580924.

Artikkel 3: under arbeid.

Personer som deltar i prosjektet: Phd-stipendiat: Merethe O Eide Gotaas.
Hovedveileder: **Egil A Fors** (AFE). Biveileder: Tore Charles Stiles (Psykologisk institutt, NTNU), Petter Christian Borchgrevink (NTNU, ISB + Avdeling for smerte og sammensatte symptomlidelser, St. Olavs Hospital HF).
Planlagt disputas 2022-23.

The general practitioners' role in following up adolescents and young adults' health

Prosjektperiode: 01.11.2020-31.10.2023 (100 %)

Finansiering: NTNU (RSO-stilling)

Selv om de fleste ungdommer har god helse, opplever en ikke ubetydelig andel unge mennesker fysiske og/eller psykiske helseplager. Gjennom ungdomstiden skjer mange endringer både fysisk og sosialt, i forbindelse med overgang til utdanning eller arbeid, flytting fra foreldrehjem og økende selvstendighet og ansvar. Vi ønsker i dette prosjektet å beskrive hvordan norske ungdommer bruker fastlegen gjennom perioden fra ungdomsskole til ung voksen, og se på hvordan bruken skiller seg for ulike grupper. Vi ønsker å se på om innføring av fraværsgrænse i videregående har konsekvenser for ungdoms helsetjenestebruk, ut over det som spesifikt knytter seg til attestbehov hos elever og vi ønsker å se på hvordan foreldres utdanning henger sammen med ungdommers helsetjenestebruk. Prosjektet er i oppstartsfasen.

Prosjektet vil knyttes til et større prosjekt finansiert av NFR (se prosjektet Antenatal care in primary health services).

Deltakere i prosjektet: Kandidat: Kirsti Wahlberg, lege.

Hovedveileder: Førsteamanuensis **Gunnhild Åberge Vie**, AFE/ISM, NTNU.

Biveileder: Førsteamanuensis Kristine Pape, ISM, NTNU.

Motivational interviewing in long-term sick absence: A randomized controlled trial with mixed methods

Samarbeidsprosjekt mellom NTNU (ISM og Psykologisk inst) og NAV. NFR-prosjekt i HELSEVEL. **Prosjektleder (PI) er professor Egil Fors (AFE)**

To phd-kandidater ved prosjektet disputerte i 2021, herav Vegard Foldal, veiledet av Egil A Fors (se egen omtale under disputaser). Prosjektet fortsetter med flere publikasjoner.

Taus Tids Tale (TTT). Tjenesteutforming og forebygging av helseskader og mangel på mening i hverdagen hos sårbare unge voksne, agency-utvikling og relasjonskompetanse

Prosjektperiode: 09.09. 2019 – 09.02.2023 (100%)

Økonomi: Midler fra NTNU-Trondheim Universitetskommune.

Unge voksne med flyktningebakgrunn havner i medias søkelys når noe styrer galt av sted. De er slik sett veldig synlige. Adresseavisens «Ukeadressa-bilaget» 8. des 2018 var viet enslige, mindreårige flytninger. Reportasjen peker på at de fleste klarer seg relativt bra, men anslagsvis en tredjedel sliter med søvnmønstre og psykiske plager i tillegg til det unge mennesker generelt kan streve med. Imidlertid får vi vite at

psykologhjelp oppleves stigmatiserende, de unge skriver seg ut av spesialisthelsetjenesten, men etterspør samtidig tilgang til lege-hjelp når de føler seg i dårlig form. Vi vil i vår studie ta opp det spørsmålet, reise spørsmål om hvordan tjenester utformes og ønskes utformet, samt utforske informasjonsutvekslingen og relasjonskompetansen mellom kommunale etater og hvordan denne oppleves av de involverte parter. Målet med dette prosjektet er å bidra til forskningsbasert tjenesteutforming til, og forebygging av helseskader og mangel på mening hos, unge voksne med flyktningebakgrunn som har ankommet Norge uten foresatte/foreldre og som er bosatt.

Status nå: Til tross for store utfordringer med å gjennomføre intervjuer under pandemien, er prosjektet i bra framdrift. Første artikkel er i review prosess. Rekruttering av fastleger til delstudie 2 pågår.

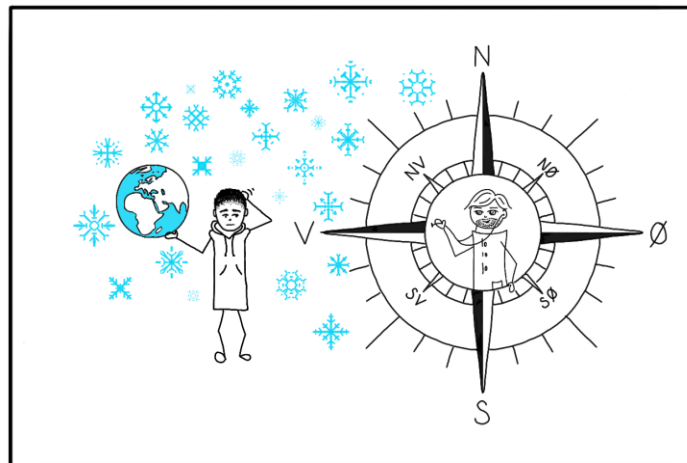
Personer som deltar:

Stipendiat: **Gjertrud Moe**, 100 %

Hovedveileder: Borgunn Ytterhus, sosiolog og professor (ISM)

Biveiledere: **Linn Getz**, professor; **Bente P Mjølstad**, fastlege/førsteamanuensis (AFE)

Øvrige: Betty Pettersen, førsteamanuensis/kommuneoverlege og Reza Monajemi, rådmannens stab, Trondheim kommune, vil bidra inn i prosjektet som døråpner og rådgiver.

MARIT T. MOSENG

CFS/ME versus fibromyalgi: En sammenligning av immunsystemet og psykiatriske forhold versus friske kontroll.

Prosjektperiode: 2014- (gjenopptatt etter forsinkelser).

Økonomi: Finansiert av Samarbeidsorganet mellom Helse Midt-Norge RHF og NTNU.

Finansiering: Samarbeidsorganet

Kroniske lidelser som kronisk utmattelsessyndrom (CFS/ME), fibromyalgi (FM) og andre kroniske smertelidelser er svært belastende på rammede individ og deres familier. Disse sykdommene er komplekse, og har trolig biologiske så vel som psykologiske forankringer. Årsakene til utvikling av CFS/ME og FM er ukjent, og det finnes få tilfredsstillende behandlingsmetoder for denne gruppen pasienter. Det er flere

indikasjoner på at disse lidelsene har sammenheng med inflammatoriske prosesser så vel som med psykiatriske forhold.

Formål: Øke kunnskap om de biologiske/immunologiske tilstandene i kombinasjon med psykometriske målinger hos disse pasientene for å bidra i forebygging og rehabilitering. I dette prosjektet vil hovedfokuset være cytokinmålinger for å sammenlikne forekomst ved CFS/ME og FM. Design: Sammenliknende tverrsnittsstudie.

Publiserte arbeider :

Article 1: Groven N, Fors EA, Reitan SK. Patients with Fibromyalgia and Chronic Fatigue Syndrome show increased hsCRP compared to healthy controls. *Brain Behav Immun.* 2019 Oct;81:172-177.

Article 2: Groven, Nina; Fors, Egil Andreas; Stunes, Astrid Kamilla; Reitan, Solveig Merete Klæbo. MCP-1 is increased in patients with CFS and FM, whilst several other immune markers are significantly lower than healthy controls. *Brain, Behavior, & Immunity – Health* 2020; Volum 4

Article 3: Groven N, Reitan SK, Fors EA, Guzey, IC. Kynurenine metabolites and ratios differ between Chronic Fatigue Syndrome, Fibromyalgia, and healthy controls. *Psychoneuroendocrinology*, 2021.

Personer som deltar i prosjektet:

Stipendiat Nina Groven NTNU, Inst for nevromedisin.

Hovedveileder og PI: Solveig Klæbo Reitan, overlege/professor, NTNU, Inst for nevromedisin. Biveiledere: Valentina Iversen førsteamanuallist NTNU / Ecrine-koordinator St Olav; **Egil A Fors** professor AFE/ISM NTNU.

Disputas planlegges i 2022.

The GP's role in early palliative care. Trajectory, experiences and future models

Prosjektperiode: 01.09.2018 – 01.09.25 (50 %) Prosjektet hadde lite framdrift i 2021 pga pandemien.

Økonomi: Midler fra Allmenntilleggsforskning (AMFF)

Målet er å skape ny kunnskap om allmennlegers rolle i forhold til pasienter med diagnostiserte, livsforkortende lidelser, med fokus på å etablere/bevare/styrke lege-pasientforholdet i fasen forut for et eventuelt forløp med behov for konvensjonell, palliativ

omsorg der sykehus-spesialister per i dag ofte spiller framtrede roller. I internasjonal litteratur kalles slik proaktiv, medisinsk relasjonsbygging og framtidsplanlegging «*early palliation*».

Prosjektet skal inneholde en kvantitativ registerstudie og to kvalitative delstudier.

Delstudie 1: Kvantitativ studie av kontaktmønsteret for pasienter med ikke-kurabel lungekreft i henholdsvis primær- og sekundær-helsetjenesten, 2 år før og 2 år etter diagnosetidspunkt. Her er alle søknader og godkjenninger fra Kreftregisteret, NPR og KUHR på plass; han/vi venter kun på utlevering av data (se framdriftsrapport). Delstudie 2: Kvalitativ intervjustudie med utgangspunkt i et knippe indekspasienter med ikke-kurerbar lungekreft. Hensikten er å få innsikt i pasientenes tanker og erfaringer knyttet til fastlegens involvering, overgangen mellom (evt.) kurativ og palliativ fase i behandlingen, og samspillet mellom fastlege/primærhelsetjeneste og sykehus. Delstudie 3:

Fokusgruppestudie blant leger. Tema: fenomenet samhandling og «clinical handover»

Status nå: prosjektet har hatt en pause pga. at CM måtte ivareta andre oppgaver under pandemien, men er i gang igjen nå. Alle data til delstudie 1 er koblet og analyser er i full gang. Personer som deltar i prosjektet:

Stipendiat: **Cheneso Moumakwa**, lege

Hovedveileder: **Linn Getz** (AFE)

Biveileder: **Bente P. Mjølstad** (AFE)

Biveileder Aslak Steinsbekk (ISM). Prosjektmedarbeider: **Gunnhild Å. Vie** AFE.

Vulvasmerter

Kandidaten er i permisjon til 2022 pga et samtidig LIS-løp i gynekologi.

Økonomi: Finansiert av Norske Kvinners Sanitetsforening.

Design: The study is designed as a randomized controlled trial. The study sample will be allocated randomly to multimodal treatment by a vulva team or to standard treatment by a single specialist, who will be either a gynaecologist or a dermatologist. Objectives: Compare a multimodal, multidisciplinary treatment (intervention group) with standard treatment (control group) in reducing vulvar pain. Primary outcomes: Extent and intensity of pain (visual analogue scale). Secondary outcomes: Illness perception, quality of life, sexual function, vulvar sensitivity (cotton swab test and algometer score), pelvic floor muscle function (digital assessment/modified Oxford scale (MOS)).

Personer som deltar i prosjektet: Phd-kandidat gynekolog Per Kristen Teigen. PI er professor Berit Schei Hovedveileder er **Egil Fors** (AFE). Biveileder: Førstemanuensis gynekologi Cecilie Hagemann.

Interpreter-mediated consultations in primary care: Doctor – minority patient's role-relational interactional dynamics in Norwegian healthcare delivery

Tolkemedierte samtaler i primærhelsetjenesten. Phd prosjekt i språkvitenskap ved NTNU. *Prosjektperiode:* 2016 – (gjenopptatt etter forsinkelse)

Stipendiat: [Silje Ohren Strand - NTNU](#)

Phd arbeidstitel (monografi) arbeidstitel "Interpreter-mediated consultations in primary care: Doctor – minority patient's role-relational interactional dynamics in Norwegian healthcare delivery".

Hovedveileder: Gøril Tomassen, Institutt for språk og litteratur, NTNU

Biveiledere: Patrick Kermit, IPH og **Linn Getz**, AFE/ISM.

Status nå: Planlagt ferdigstilling H2022 - V2023.

Postdoc prosjekter og samarbeidsprosjekter med andre miljø

Phd: Hva veier tyngst? Vanskelige oppveksterfaringers assosiasjoner til pregravid vekt blant kvinner i HUNT-populasjonen

Prosjektdeltakere: Phd-kandidat og jordmor Heidi Linn Sandsæter

Veiledere og samarbeidspartnere: Veiledere: Hege Selnes Haugdal, HNT, Julie Horn, spes i gynekologi og obstetikk, førsteamanuensis, ISM, NTNU. Samarbeidspartnere: **Linn Getz**, AFE/ISM. Trine Tetlie Eik-Nes, Elisabeth B. Magnussen, gynekolog St Olav; Ottar Bjerkeset, spes. i psykiatri og professor ved Nord Universitet.

Økonomi: Samarbeidsorganet, Phd-stipend fra 2020.

Status: Artikkel 1 er under utarbeidelse, materiale for delstudie 2 delvis samlet inn.

A cluster randomized trial to evaluate comprehensive approach to hypertension management in Nepal

Prosjektperiode 2022-25

Økonomi: PhD scholarships in global health at NTNU - 2021

The primary objective of the trial is to assess the net change in systolic BP (enrolment to 18 months) of an a comprehensive approach to hypertension management (CAHM) intervention compared with a control arm where hypertension patients have access to routine care only. The secondary objective is to evaluate the implementation and scalability of CAHM intervention within a national primary health care system in Nepal. The long-term goal upon effective results is to encourage uptake of CAHM interventions by the government of Nepal.

PhD stipendiat. Sanju Bhattarai (Nepal)

Main supervisor Abhijit Sen, NTNU, Dr. Archana Shrestha (from Nepal)

Samarbeidspartnere: Bjørn Olav Åsvold, Eva Skovlund, **Bente Prytz Mjølstad**, AFE/ISM

ConVenTu studien (Control of ventilation tubes), Phd og Post doc

Prosjektperiode: 15.08.2017-14.08.2025

Økonomi: Mottatt midler fra Samarbeidsorganet og Felles Forskningsutvalg

Prosjektbeskrivelse: Studien er en multisenter, randomisert, non-inferiority studie av barn i alderen 3-10 år som har fått satt inn dren i trommehinnen. Totalt inkluderes 300 barn etter operasjon på 6 sykehus i Norge. Halvparten av barna vil få oppfølging av ØNH-lege og den andre halvparten hos fastlege. Det primære utfallsmålet er barnets endring i hørsel etter to år, men vi vil også undersøke andre audiologiske data, antall re-operasjoner, subjektive plager, komplikasjonsrate, livskvalitet mm.

Det vil også gjøres en kvalitative studier av foresatte og det planlegges en helseøkonomisk studie.

Status: Datainnsamling begynte høsten 2017, og 2 års kontrollene vil være ferdig gjennomført i 2022.

Studiepublisert protokoll i Trials i 2020. Det er pågående to kvalitative studier om opplevelser med operasjon og oppfølgingen etterpå.

Prosjektet utgår fra Institutt for Nevromedisin og Bevegelsesvitenskap (INB), NTNU.

En postdoc (Ann-Helen Nilsen) har hovedfokus på de kvalitative studiene.

Det vil i løpet av 2022 søkes om stipendiat.

Deltakere: Prosjektledergruppe: Ann-Helen Nilsen, postdoc.

Bjarne Austad (AFE), Wenche Moe Thorsteinsen, **Anne-Sofie Helvik** (AFE).

I tillegg deltar en ØNH lege og en prosjektkoordinator på hvert av de deltagende sykehusene.

Exploring the concept “sense of safety” for GPs

Prosjekt 2020-

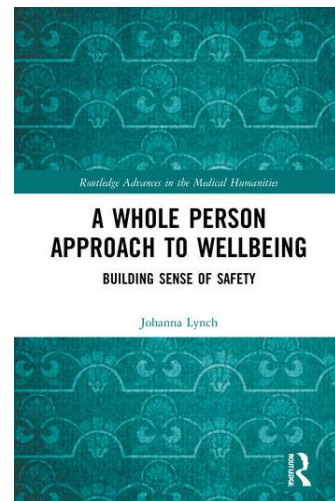
Økonomi: Royal Australian College of General Practitioners

Prosjektbeskrivelse: Dette teoriutviklingsprosjektet tar utgangspunkt i allmennlege [Dr Johanna Lynch](#) Phd som Linn Getz var opponent for (omarbeidet bokform): [A Whole Person Approach to Wellbeing: Building Sense of Safety - 1st E](#) (routledge.com).

Aim: To further develop the transdisciplinary concept of *sense of safety* for general practice, arguing that the whole person needs to be understood within their context and relationships. Prosjektgruppen publiserte I 2021

[The Craft of Generalism: clinical skills and attitudes for whole person care](#) (se [Cristin](#)).

Involverte i prosjektet: Johanna Lynch (P.I.) and Mieke Van Driel at University of Queensland, Australia; Chris Dowrick at University of Liverpool; Kurt Stange at Case Western Reserve University, USA, Pam Meredith at University of the Sunshine Coast Australia, and **Linn Getz** (AFE).

SupportPrim: Utvidet beslutningsstøttesystem til leger i allmennpraksis

SupportPrim er et omfattende NFR-støttet prosjekt der målet er å forbedre behandlingen av muskel- og skjelettplager i allmennpraksis ved hjelp av beslutningstøtte basert på kunstig intelligens. Prosjektet ledes av professor Ottar Vasseljen ved ISM/NTNU.

AFEs Bjarne Austad er fra 2020-21 med som prosjektmedarbeider på Arbeidspakke 4 som vil teste effekten av stratifisert behandling av muskel- og skjelettplager. Effekten av en utviklet, stratifisert behandlingstilnærming skal her testes i en randomisert kontrollert studie blant leger i allmennpraksis. Infrastrukturen PraksisNett skal anvendes for å rekruttere deltakere. Pasienter blir stratifisert i 3 ulike risikogrupper ved hjelp av screeningverktøyet Keele StarT MSK Tool utviklet av Keele University i UK.

Allmennleger i intervensjonsgruppen blir informert om i hvilken av risikogruppene deres pasienter befinner seg (lav, medium eller høy), og de får tilpassede råd om behandling basert på risikogruppene. Allmennlegene i kontrollgruppen fortsetter behandling av sine pasienter som vanlig. <https://www.ntnu.no/supportprim>

Status: Pilotering planlegges vinter 2022, og oppstart studie planlegges i løpet av våren 2022. Det er skrevet om studien til Utposten og Tidsskrift for den Norske legeförening, planlagt publisert våren 2022.

Konsekvenser av overvekt

Prosjektperiode: 2016-2026

Økonomi: Prosjektet startet som et samarbeidsprosjekt med Nasjonalt folkehelseinstitutt (FHI), finansiert av NFR. Etter at NFR-midlene er utløpt, videreføres prosjektet ved NTNU.

Prosjektet benytter genetiske varianter i instrumentvariabelanalyser for å studere sammenhengen mellom kroppsmasseindeks (KMI) og ulike utfall. Målet er å gi mer valide estimater for sammenhenger der tidligere epidemiologiske studier kan ha vært utsatt for confounding eller omvendt årsaksforhold. Prosjektet ser også på koordinering av helsetjenester til personer med fedme. I tillegg har utvikling i BMI over tid vært beskrevet. Prosjektet bruker data fra HUNT-studien, koblet til data fra Statens skjermbildeundersøkelser, NPR, KUHR og SSB.

Medarbeidere:

Rønnaug Ødegaard (St Olavs Hospital/NTNU)

Vidar Halsteinli (St Olavs Hospital/NTNU)

Johan Håkon Bjørngaard (ISM, NTNU, biveileder for Maria)

Bjørn Olav Åsvold (ISM, NTNU)

Ben Brumpton (KG Jebsen senter for genetisk epidemiologi, ISM, NTNU)

Gudrun Maria Waaler Bjørnelv (ISM, NTNU)

Doriane Mignon (ISM, NTNU)

Christina Hansen Edwards (ISM, NTNU)

Doriane Mignon (Institutt for samfunnsøkonomi, NTNU)

Johanna Torres Bonilla (IØT, NTNU)

Sara Bigharaz (IØT, NTNU)

Milad Naeimaei Aali (IDI, NTNU)

Gunnhild Åberge Vie, AFE/ISM, NTNU.

Long-term risk of progression following cervical intraepithelial neoplasia grade 1: a national cohort study

Prosjektperiode: 2020 – 2023 (30 %)

Finansiering: Kreftforeningen, ansettelse ved Kreftregisteret

Cervical intraepithelial neoplasia grad 1 (CIN1) håndteres vi oftest konservativt, fordi vi anser regresjonsraten som høy og progresjonsraten til høygradig forandringer og kreft som lav. Studiene på dette er dog få og til dels gamle. I denne nasjonale, populasjonsbaserte kohort studien skal vi kartlegge risiko for progresjon ved CIN1 og i hvor stor grad kvinner med CIN1 ender med behandling.

Metode: Alle data er hentet fra nasjonale helseregister.

Studiepopulasjonen er trukket fra alle kvinner registrert med minst en celleprøve i cytologiregisteret fra 01.01.2020 til 31.12.2019.

Status per nå: Analysearbeidet er ferdig, skrivearbeidet på artikkelen er påbegynt.

Resultatene av studien ble presentert av Ingrid Baasland på International Papillomavirus (IPV) kongressen i november 2021 under en av plenary-sesjonene.

Deltakere i prosjektet: **Ingrid Baasland**, postdoc Kreftregisteret og **AFE**, Ameli Trope` (Kreftregisteret), Tone Bjørge, (UiB, samt Kreftregisteret), Signe Opdahl (ISM, NTNU), Gry B Skaare (Kreftregisteret), Birgit Engesæter (Kreftregisteret), Mari Nygaard (Kreftregisteret).

Digitalt journalinnsyn

Phd prosjekt 2021-

Økonomi: DAM stiftelsen i 2021

Phd stipendiat, kKlinisk psykolog Hilde Kristin Flata, Psykologisk institutt, UiO:

Hovedveileder: Hanne W Oddli, Psykologisk institutt, UiO. Biveileder: Petter Aaslestad, prof i litteraturvitenskap

Ressurspersoner i prosjektet Tor-Johan Ekeland, professor i sosialpsykologi ved Høgskolen i Volda, arbeider med forholdet mellom kunnskapssyn, styring og profesjonsutøvelse i psykisk helsevern. Psykologspesialist Hilde Veldt har som behandler 5 års erfaring med digitalt journalinnsyn i rusinstitusjon, Helse Vest. Hun er opptatt av journalen som et narrativt og viktig verktøy i behandling. **Linn Getz** er professor i medisinske atferdsfag og leder av Allmenntilleggs forskningsenhet (AFE) ved NTNU, med arbeid innen vitenskapsteori og kommunikasjon. Psykiater Ewa Ness, leder ved Psykiatrisk legevakt i Oslo, har arbeidet systematisk for å sikre god journalkvalitet der. Som seniorrådgiver i Statens helsetilsyn har hun omfattende erfaring med journalinnsyn. Ellen Krefting er professor i idéhistorie ved UiO, har omfattende tekstanalytisk erfaring og interesse for kunnskapshistorisk og idéhistorisk fagteori.

[Hilde Kristin Flata - Psykologisk institutt \(PSI\) \(uio.no\)](https://www.uio.no/psykologi/psl/)

Kystsamfunn i endring. Generasjon, helse og bærekraft

Prosjektperiode: 2018 – 22

Phd kandidat Sofie Lauvås Hjorthen

Prosjektet hører inn under paraplyen Norway as a sea nation - Oceans - NTNU. **Linn Getz** (AFE) er samarbeidspartner i prosjektet.

Publikasjoner

Artikkel 1: Hjorthen SL, Sund ER, Skalická V, Steinar Krokstad S. Understanding coastal public health: Employment, behavioural and psychosocial factors associated with geographical inequalities. The HUNT study, Norway. Soc Sci Med 2020 Doi: 10.1016/j.socscimed.2020.113286.

Artikkel 2: Hjorthen, Sofie Lauvås; Sund, Erik; Kjørholt, Anne Trine; Engevd, Miriam Hjeldsbakken; Krokstad, Steinar. (2021) Public health in restructuring coastal communities: Generational trends in self-rated health following the decline in small-scale fishing. The HUNT study, Norway. Journal of Rural Studies. vol. 88.

Artikkel 3: Hjorthen SL, Sund ER, Skalická V, Eikemo TA, Getz LO, Krokstad S Trends in absolute and relative educational inequalities in health during times of labour market restructuring in coastal areas: The HUNT Study, Norway.

Soc Sci Med. 2022 Jan;292:114541. doi: 10.1016/j.socscimed.2021.114541.

Disputas planlegges i 2022.

Rus og regulering - på søken etter toleransevinduet

Søknad ferdigstilt i 2021- innsendes 2022

Endret Prosjekt, tidligere tittel: Substance use disorders – adapting in order to survive.

Phd-prosjekt innen rus- og avhengighetsmedisin.

Prosjekt: Det er behov for behandlingsmetoder innen rusmedisin som tar høyde for kompleksiteten i rusbrukslidelser. Dette prosjektet vil undersøke nytteverdien av toleransevindusmodellen i behandling av unge med rusbrukslidelse gjennom kvalitative intervju med pasienter, pårørende og behandlere. Prosjektet vil gi en triangulering av opplevd relevans og nytte av modellen gjennom innhenting av perspektiver fra pasienter, pårørende og behandlere i ett og samme prosjekt. På bakgrunn av intervjuene vil en psykoedukativ modell og arbeidsbok videreutvikles og prøves ut i klinikken med tilbakemelding i form av intervju med behandlere og spørreskjema til pasienter.

Prosjektgruppe: Phd-kandidat Sunniva Elisabeth Christiansen, LIS-lege. Hovedveileder postdoc, psykologspesialist Charlotte Fiskum, NTNU. PI og biveileder: Sverre Georg Sæther. Samarbeidspartner: **Linn Getz**, AFE/ ISM.

Multimorbidity, mortality, and main causes of death among users of hypnotic and anxiolytic drugs and or opioids

Cross-sectional and a longitudinal follow-up study in primary healthcare in Iceland

Project period 1.1.2013 –

The prevalence of multimorbidity is presumably associated with increased use of medicines. During the last decades, the use of hypnotic and anxiolytic benzodiazepine derivative drugs and opioids have increased dramatically. Based on our comprehensive medical record registered database from primary healthcare in Iceland on multimorbid patients and controls (nearly 222,000 patients), we linked this database with the national prescription register and the death register. The aim is to analyse prevalence of multimorbidity and disease patterns, based on different definitions of multimorbidity. Furthermore, to analyse mortality among users of sedatives and or opioids.

Persons involved:

Kristjan Linnet, Cand. Pharm. (principal investigator), Margrét Ólafía Tómasdóttir (Phd thesis from AFE Trondheim), Frída Gudny Birgisdóttir, Emil L. Sigurdsson, Lárus Gudmundsson, **Johann A. Sigurdsson** (AFE).

Bærekraft på Fastlegekontoret

I 2021 startet Stefán Hjörleifsson ved AFE Bergen og Linn Getz ved AFE Trondheim innovasjonsprosjektet *Bærekraft på fastlegekontoret*. Målet er å utvikle informasjonsmateriale for pasienter som kommer til norske legekontor. Budskapet skal være hvordan allmennleger arbeider for å gi best mulig helsehjelp og unngå medisinsk overaktivitet som er ressurskrevende og kan føre til utilsiktet skade. Det skal formidles lokalt, via på legesenterets nettsider, venteromsskjermer og plakater, i brosjyrer m.m. Målet er å styrke befolkningens helsekompetanse og bærekraften i den offentlige helsetjenesten. Høsten 2021 gjennomførte vi en pilotstudie ved femten legekontor som tok i bruk en profesjonelt utformet brosjyre om allmenntedisinske arbeidsformer og problemene knyttet til medisinsk overaktivitet. Erfaringene fra pilotstudien, inkludert en brukerevaluering som gjennomføres våren 2022, vil bli brukt til å videreutvikle informasjonsmaterialet. Håpet er dernest å oppskalere *Bærekraft på legekantoret* til 60 fastlegekontor og på lengre sikt som et generelt tilbud for allmennlegekontor i Norge.

Experiences with participation in a life-style program, long-term follow-up

Prosjektperiode: 01.12.21-31.12.22.

Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Å undersøke hvordan deltakerne i et frisklivssentraler beskrev sine mål for deltakelse og om de opplever endring av levevaner under og etter deltakelse i et livsstilsprogram, 5 års oppfølging.

Samarbeidspartnere: **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU. Ingrid Følling, ISB og St Olavs Hospital.

Med nese for Kols

Prosjektperiode: 2019 – 2023

Phd- kandidat: Marte Øie, Lege ØNH- INB, NTNU

Finansiering: Samarbeidsorganet HMH-NTNU

Prosjektbeskrivelse: Dette er en studie med fokus på nese-bihule symptom og livskvalitet hos personer med Kols sammenlignet med en kontrollgruppe.

Status per nå: All datainkludering er ferdigstilt og første artikkelen er publisert: Rhinosinusitis without nasal polyps in COPD.

Hovedveileder: førsteamanuensis Wenche Moe Thorstensen, INB

Biveiledere: professor **Anne-S. Helvik**, professor Sverre Stensvåg UIB, og prof.

Emeritus Malcom Sue-Chu (tidligere ISB, NTNU)

Alcohol consumption in older adults with cognitive impairment and dementia

Prosjektperiode: 2020 – 2023), (100 %)

Phd-kandidat: Ben Kvamsvåg, Psykolog- ISM, NTNU

Finansiering: Kontaktutvalget ved Sykehuset innlandet

Prosjektbeskrivelse: Overordnet mål for studien er å få økt kunnskap om alkoholkonsum og konsekvenser av slikt konsum blant eldre med symptomer på kognitiv svikt og demens i Norge. Dette for å utvikle behandling og pleie i spesialist og kommunehelsetjenesten og forbedre situasjonen for pårørende. Vi bruker data fra Norsk pasientregister for personer som kommer til utredning for kognitive svikt i spesialisthelsetjenesten. Data kobles mot reseptregisteret og register for behandling i spesialist og kommunehelsetjenesten.

Hovedveileder: professor **Anne-S. Helvik**. Biveiledere: post.doc Kjerstin Tevik, ISM og Sverre Bergh, AFS, Sykehuset innlandet HF & NKAH, Vestfold HF

Health-related Quality of Life and Surgical Management of Nasal Obstruction and Chronic Rhinosinusitis

A register-based study on patients undergoing septoplasty, radiofrequency therapy of inferior turbinate, and functional endoscopic sinus surgery”

Phd-kandidat: Ann Helen Nilsen (R.N), avsluttet med disputas 17.09.2020.

Veiledere: professor førsteamanuensis Vegard Bugten (hovedveileder) og Wenche Moe Thorstensen, og professor Ståle Nordgård, (alle: INB, NTNU og St. Olavs hospital-ØNHavdelingen), **Anne-S Helvik** (biveileder).

Komité: professor dosent MD Elisabeth Ericsson (R.N), Örebro universitet (første opposent) og Seksjonsoverlege Torgeir Storaas, Haukeland universitetssjukehus (andre opposent) og førsteamanuensis Dordi Austeng, NTNU.

Prøveforelesning: *Covid-19 og luktesansen – hva vet vi i dag.*

AFU – prosjekter

Evaluering av allmennpraktikerstipendene fra Allmennmedisinsk forskningsutvalg 2009-2019

Prosjektperiode: februar 2020 – 21

Økonomi: AFU-stipend for Anne Jølle (6 mnd.)

Prosjektet går ut på å evaluere allmennpraktikerstipendene fra Allmennmedisinsk Forskningsutvalg (AFU) fra 2009 til 2019. Evalueringen er viktig for at AFU-stipendene

skal fortsette å stimulere til forskning i allmennpraksis. Spørreskjema til alle som har mottatt AFU-stipend og personer i de allmenntilleggsakademiske miljøene, intervju av utvalgte informanter. Ferdig rapport ble innsendt til AFU 26.mars 2021, se Cristin. Personer som deltar: **Anne Jølle**, fastlege, Ph.d. Veileder: **Bente Prytz Mjølstad**.

Sentrale funn – den typiske AFU-forskeren:

Basert på 193 søkere i perioden 2009-19 og svar fra 100 av de 182 som var mulig å nå.

- 93 prosent av de som svarte, hadde fått innvilget minst én søknad, og andelen var 72,3 prosent blant dem som ikke svarte på undersøkelsen.
- Flertallet var mellom 35 og 39 år, og 55 prosent var kvinner.
- De fleste, 35 prosent, hadde 6-10 års erfaring som fastlege. Bare 11 prosent hadde over 20 års erfaring.
- Syv av ti var tilknyttet instituttene i Oslo og Bergen – få i Trondheim og Tromsø
- Av de som svarte, hadde 46 prosent søkt en gang, 43 prosent søkt to ganger, og de øvrige hadde søkt tre eller flere ganger.
- Nesten én av to søkte for 3-4 måneder og knapt hver fjerde søkt for 5-6 måneder
- Omtrent 80 prosent av stipendiatene bodde enten i en by med mer enn 5000 innbyggere og/eller i en universitetsby.
- Blant de som svarte på undersøkelsen, hadde 17-19 prosent studert i utlandet.

Å se mennesket- kan forståelse og bruk av noen psykoterapeutiske begreper og bedre forståtte pasienter og mindre frustrerte (fast)leger

Prosjektperiode 2020 – 22

Økonomi: AFU-stipend for Kari Thori Kogstad (4 mnd.)

Stipendiat Kari Thori Kogstad, spesialist i allmenntilleggsakademiske og fastlege ved Gjerdrum legesenter fikk 4 måneders AFU stipend i 2020 for prosjektet.

Status: Rapport fullført i 2020. Artikkel antatt i Michael (publiseres i 2022).

Personer som deltar: **Linn Getz**, AFE (veileder). Samarbeidspartnere: Prof. I psykologi Siri Gullestad, UiO og psykiater Svein Haugsgjerd, Oslo.

Erfaringer med svangerskap- og barselkontroll hos fastlegen

Videreført AFU prosjekt. *Prosjektperiode:* oktober 2020 –

Økonomi: AFU-stipend for Christine Agdestein (4 mnd.)

Studien skal kartlegge kvinners erfaringer med svangerskap- og barselkontroll hos fastlegen, hvordan oppfølgingen samsvarer med forventninger og deres behov.

Hovedfokus er på barselkontrollen (også kalt 6 ukers kontrollen). Data samles i form av en spørreundersøkelse som i januar 2022 ble sendt ut til alle kvinner som har født i løpet av de siste 2-6 måneder ved to sykehus i Nord Trøndelag. Det samles også nasjonale data via det nasjonale forskningsnettverket PraksisNett der tilfeldig utvalgte fastlegekontor i fire helseregioner vil invitere kvinner som har vært på barselkontroll hos sin fastlege siste 2-6 måneder.

Personer som deltar: Christine Agdestein, fastlege. Veileder; **Bente Prytz Mjølstad**, **Gunnhild Vie** og **Ingrid Baasland**, alle AFE.

Effekten av en intervensjon gjennomført av allmennleger og kommuneoverlege for å bedre forskrivningspraksis av opioider, benzodiazepiner og hypnotika i en norsk bykommune

Prosjektperiode 2020 –

Økonomi: AFU stipend til Muhunthan Navaratnam 4 måneder.

Muhunthan (Mudde) Navaratnam, spesialist i allmennmedisin og fastlege i Molde har i samarbeid med kommuneoverlege i Molde Cato Innerdal, **Linn Getz** og Håvard Skjellegrind fått 4 måneder AFU stipend for å forske på effekten av en intervensjon gjennomført av allmennlegene og kommuneoverlegen i Molde for å bedre forskrivningspraksis av opioider, benzodiazepiner og hypnotika.

Hovedveileder: Førsteamanuensis i allmennmedisin Håvard Skjellegrind, HUNT forskningsgruppe, ISM. Samarbeidspartnere: **Bjarne Austad**, **Gunnhild Vie**, **Linn Getz (alle AFE)**, Cato Innerdal kommuneoverlege i Molde og The Beate Brevik, Høgskolen i Molde.

Status: Vitenskapelig artikkel under utarbeidelse for innsending i 2022. Arbeidstittel: Effect of a multilevel intervention on prescribing of potentially addictive medications in general practice.

Syndemi-tilnærming i allmennpraksis

Ekstrastipend fra AFU 2021.

Stipendiat: Anne Jølle

Prosjektgruppe: John-Arne Skolbekken, **Bente Prytz Mjølstad**, **Linn Getz**, Steinar Krokstad.

Prosjektperiode: 6 mnd ekstra stipend fra AFU som fordeles på 40% i 15 mnd, fra november 2021 til desember 22.

Prosjektet: Vi fikk et AFU ekstrastipend for å jobbe øremerket med syndemiforskning. Vi ønsker å se på syndemibegrepet ved å forske på forholdet mellom sosioøkonomiske forhold og utvikling av kroniske, ikke-smittsomme sykdommer (NCD) i et livsløpssyndemisk perspektiv. Vi mener dette er svært relevant for allmennmedisin. Foreløpig har vi brukt tid på å sende enn postdoc søknad til Damnett sammen med Råde for psykisk helse. Videre kommer vi til å jobbe med en teoriartikkel om syndemi og ikke-smittsomme sykdommer, som også vil bli presentert på NCGP i Stavanger i juni. Prosjektgruppa sendte skissesøknad til Damnett i februar 2021 (avslag) og senere til Samarbeidsorganet (avslag). Prosjektgruppa går videre med revidert søknad til DAM i 2022.

AFU prosjekt: Hvem er vi – sykehjemsleger (i pause pga pandemien)

Prosjektperiode: 2018 – i pause.

Økonomi: AFE midler, AFU-stipend

Dette er en spørreundersøkelse blant sykehjemsleger i Trondheim kommune og øvrige Trøndelag. Datainnsamling ble gjennomført våren 2019.

Stipendiat: Elizabeth Kimbell, sykehjemsoverlege og kommuneoverlege i Trondheim.

Veiledere: **Anne-Sofie Helvik** og **Linn Getz**.

Status 2021: På grunn av smittevernarbeid i Trondheim kommune måtte Kimbell ta pause fra arbeidet med denne studien.

Videreutviklet: Fastlegeordningen 2.0. Økt kunnskap om dagens fastlegeordning

Prosjektperiode: høst 2018 – 2022

Økonomi: AFU-stipend for Børge Norberg og Tor Magne Johnsen, Nidarosfondet
Initiativet til prosjektet [Fastlegeordningen 2.0 - Trønderopprøret \(flo20.no\)](https://flo20.no) kom under et kurs for NTNUs lektorer i 2018. Prosjektet representerer et innovativt samarbeid mellom ulike aktører utenfor og i academia. En del av prosjektet var en omfattende survey blant norske fastleger utført i 2018. Intensjon med prosjektet er å få bedre kunnskap om; hva fastlegene faktisk utretter av arbeidsoppgaver.

Status: Publikasjon 1: [Komplekse problemstillinger i allmennpraksis – en prevalensstudie | Tidsskrift for Den norske legeforening \(tidsskriftet.no\)](https://tidsskriftet.no)

Publikasjon 2 (om ulike arfaringer blant erfarne og uerfaren fastleger): Innsendt 2021, under revisjon.

Personer som deltar: **Børge Nordberg** (fastlege Phd stipendiat AFE og Nasjonalt senter for E-helse) og Tor Magne Johnsen (fastlege og forsker nasjonalt Senter for E-helse)

Veiledere: **Bjarne Austad og Linn Getz, AFE**. Samarbeidspartnere: **Johann A.**

Sigurdsson, stud med Hanne Dahl Vonen og **Frode Helgetun Krogh** (AFE-tilknyttet rådgiver survey/statistikk).

Allmennlegers arbeid under pandemien – survey blant norske fastleger

Prosjektperiode 2020-22

Finansiering. AFE Trondheim.

Prosjektet er utviklet i fortsettelsen av AFU prosjektet Fastlegeordningen 2.0. Baseres på en survey blant norske fastleger under første fase av Lockdown under pandemien. Det basere seg på en ny survey blant over 1000 norske fastleger. Tema var fastlegenes erfaring av bruk av videokonsultasjoner under lockdown og erfaringer knyttet til portvaktrollen under C-ap9 pendemien.

Publikasjon 1: Suitability of Video Consultations During the COVID-19 Pandemic Lockdown: Cross-sectional Survey Among Norwegian General Practitioners – PubMed (nih.gov)

Publikasjon 2: Under utarbeidelse

Personer som deltar: **Børge Norberg, Tor Magne Johnsen Linn Getz, Bjarne Austad, Frode Helgetun Krogh**, Hanne Dahl Vonen. Prosjektet ga opphav til samarbeidet med Nasjonal senter for E-helse i Tromsø (NFR prosjekt om e-konsultasjoner, se egen omtale).

Hovedoppgaver medisin, masteroppgaver og andre mindre prosjekter

Intranasal analgesia to children for acute pain

Prosjektperiode: 2021-2022

Hovedoppgave medisin, Marcus Prescott (stud.med NTNU). Studien er en systematisk review av dokumentasjon for at akutte, sterke smerter hos barn kan smertelindres intranasalt med like god effekt som intravenøst. Hovedveileder: Bjarne Austad (AFE). Biveileder: Melanie Simpson (NTNU) Samarbeidspartnere: Odd Martin Vallersnes (UIO), Sindre Andre Pettersen (bibliotekar, NTNU), Ekaterina Spirridinova (Moskva, Russland), Daniel Munblit (Moskva, Russland og London, UK),

Strategier for felles forståelse. En studie av fastlegens møte med pasienters forventninger rundt bildediagnostikk

Prosjektperiode: 2019-22

Hovedoppgave i medisin ved stud.med. Marie Kaltenborn Nyquist og Karina Ellingsen Walderhaug, som har gjennomført en kvalitativ observasjons- og intervjustudie av fastleger med fokus på deres strategier for å unngå henvisninger til bildeundersøkelser som ikke er strengt medisinsk indisert. Veiledet av **Bente Prytz Mjølstad** (AFE). Videreutviklet til vitenskapelig publikasjon (in press 2021): [GP strategies to avoid imaging overuse. A qualitative study in Norwegian general practice - PubMed \(nih.gov\)](#)

Forsiktighetsregler og bekymringer i svangerskapet. En studie blant gravide i Norge.

Prosjektperiode 2020-

Hovedoppgave i medisin ved stud med Mari H hansen og Hanna S Mørkved. Spørreundersøkelse der gravide rekrutteres via sosiale medier. Datainnsamling januar-februar 2022. Oppgave levers vår 2022. Det planlegges to vitenskapelige artikler basert på materialet. Veiledere **Bente P Mjølstad**, **Bjarne Austad** og **Linn Getz**, alle i AFE: Samarbeidspartner: psykolog M.Sc. Ingvill Øvsthus.

Videreutvikling av hovedoppgave medisin: Do they cope or mope? A survey of GPs' experiences with the gradual renewal of the Norwegian cervical cancer screening programme

Prosjektperiode: 2019–

Screeningprogrammet mot livmorhalskreft har gjennomgått store endringer. Fastlegene har en sentral rolle som prøvetakere og formidlere av resultat og videre håndtering. Denne studien har undersøkt fastlegenes erfaringer med Livmorhalsprogrammet og dets nylige endringer. Vi har identifisert utfordringer knyttet til programmet og undersøkt hvilke informasjonskilder fastlegene bruker med tanke på livmorhalsscreening.

Material og metode: Tverrsnittsstudie gjennom en kvantitativ, elektronisk spørreundersøkelse blant 429 norske fastleger i 2020

Navn på kandidatene: Anna Bowe, Sofie Afseth, medisinstudenter.

Hovedveileder: **Ingrid Baasland** (AFE, ISM, NTNU og Kreftregisteret)

Biveiledere: **Bente Prytz Mjølstad** og **Gunnhild Åberge Vie** (AFE, ISM, NTNU)

Oppgave innlevert januar 2021, vitenskapelig artikkel planlagt innsendt 22

Hovedoppgave medisin: Forsiktighetsregler og bekymringer i svangerskapet. En studie blant gravide i Norge

Prosjektperiode: 2020-

Hovedoppgave i medisin ved stud. Med. Mari H Hansen & Hanna S Mørkved, som baserer seg på en spørreundersøkelse blant gravide i Norge som bruker sosiale medier
Veiledet av **Bente Prytz Mjølstad, Bjarne Austad og Linn Getz** (alle i AFE).

Prosjektmedarbeider: Psykolog M.Sc. Ingvill Øvsthus.

Status: Informasjon fra ca 1000 gravide er innhentet, analyse starter vår 2022

Masteroppgave i folkehelse, NTNU: Kvinners opplevelse av HPV-test som analysemetode i Livmorhalsprogrammet

Prosjektperiode: 2020-2021

Kort prosjektbeskrivelse: Bakgrunnen for studien er endringen i screeningprogrammet for livmorhalskreft, hvor undersøkelsen med cytologi for påvisning av forstadier til livmorhalskreft har blitt erstattet med testing på humant papillomavirus (HPV) for deler av screeningpopulasjonen. Formålet med studien er å avdekke hvordan kvinner opplever å få en positiv HPV-screeningprøve, og hva kvinnene vet om humant papillomavirus. Studien vil samle data gjennom kvalitative intervju som tas opp på lydfil i perioden 2020-2021.

Mastergradsstudent: Rebekka Høydalsvik. Hovedveileder: Marit Solbjør, professor, ISM, NTNU. Biveileder: **Ingrid Baasland**, forsker AFE, NTNU, samt postdoc Kreftregisteret
Masteravhandling godkjent 2021 [NTNU Open: HPV-test som analysemetode i Livmorhalsprogrammet - Kvinners opplevelse ved positiv test](#)

Masteroppgave: En survey av 715 pasienter på Trondheim legevakt: sammenheng mellom pasienttilfredshet og Triagering.

Masteroppgave til Minna Laru. Hovedveileder Aslak Steinsbekk. Biveileder: **Bjarne Austad**, AFE. Samarbeid med Trondheim legevakt og ESIKT. Hovedoppgave godkjent 2020. Vitenskapelig artikkel planlagt. [NTNU Open: TRIAGERESULTAT OG PASIENTTILFREDSHET PÅ LEGEVAKTEN](#)

Pain and Quality of life in NH residents

Prosjektperiode: 01.05.2020-31.12.2023

Ingen spesiell finansiering. *Målsetting*: Undersøke forekomst av klinisk signifikant smerte og bruk av smertestillende legemidler blant eldre sykehjemsbeboere med demens, i etterkant av innkomst til sykehjemmet, og videre utforske sammenhengen mellom smerte og livskvalitet hos disse beboerne. Prosjektet er i 2021 utvidet og vil omhandle endring i smerteintensitet og livskvalitet over en toårsperiode for ovenfornevnte kategori av sykehjemsbeboere. *Samarbeidspartnere*: **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU.

Kjerstin Tevik, ISM, NTNU,

Sverre Bergh, AFS, Sykehuset Innlandet HF & NKAH, Vestfold HF. **Kamile Kukulu** Akdeniz univeritetet i tyrkia vil inngå i

Data er innsamlet gjennom SAM-AKS2,- AFS Sykehuset Innlandet

Prevalence of pain in nursinghome residents

Prosjektperiode: 01.12.2021-31.12.2022

Ingen spesiell finansiering. *Målsetting*: lage to systematiske oversikter som beskriver forekomst av smerte blant sykehjemsbeboere med demens. En systematisk oversikt inkluderer studier fra Norge som publiseres på norsk og en systematisk oversikt som omhandler alle studier publisert fra 2010 som har kartlagt forekomst av smerte blant

sykehjemsbeboere med demens. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU. Kjerstin Tevik, ISM, NTNU, Sverre Bergh, AFS, Sykehuset Innlandet HF & NKAH Vestfold HF

Neuropsychiatric symptoms before and after transition to nursing home in older people with dementia

Prosjektperiode: 01.12.2019- 31.12.2022. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Utforske forekomst av klinisk signifikante nevropsykiatriske symptomer før og etter en person med demens, har fått sykehjemsplass. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU. Sverre Bergh, AFS Sykehuset Innlandet & NKAH, Vestfold HF. Jüratë Šaltyté Benth, UIO.

Psychometric evaluation of an assessment tool for Quality of life in persons with dementia

Prosjektperiode: 01.06.21-31.12.23. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Hensikten med studien er å evaluere de psykometriske egenskapene (ved hjelp av Konfirmerende faktor analyse) til demens spesifikt livskvalitets instrument blant sykehjemsebeboere (QUALID) En vil se på styrker og svakheter med verktøyet og dets nytteverdi i klinisk praksis. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Geir-Tore Stensvik, Gørill Haugan, & Sigrid Nakrem, ISM, NTNU.

Psychometric evaluation of an assessment tool for Depression in persons with dementia

Prosjektperiode: 01.06.21-31.12.21. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Hensikten med studien er å evaluere de psykometriske egenskapene (ved hjelp av Konfirmerende faktor analyse) til demens spesifikt depresjonsverktøy blant sykehjemsebeboere (QUALID) En vil se på styrker og svakheter med verktøyet og dets nytteverdi i klinisk praksis. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Geir-Tore Stensvik, Gørill Haugan, & Sigrid Nakrem, ISM, NTNU.

Effect of geriatric assessment and regularly case conferencing on neuropsychiatric symptoms in nursing homes. A cluster randomized trial

Prosjektperiode: 01.01.21-31.12.23. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Evaluere effekten av geriatrisk vurdering og konfransemøter i sykehjem *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Geir-Tore Stensvik, Gørill Haugan, & Sigrid Nakrem, ISM, NTNU.

Substance misuse and Hepatitis C – screening, case finding and treatment success

Prosjektperiode: 01.06.19-01.12.22. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Studien ser på om oppsøkende virksomhet for å screene og avdekke Hepatitt C hos rusbrukere fører til at disse behandles og med hvilket resultat. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Therese Svendsen ISM, NTNU og St. Olavs hospital.

Substance use in nursing homes seen from the perspective of caregivers and stakeholders

Prosjektperiode: 01.11.17- 31.06.21. *Delfinansiert av Nasjonalkompetansetjeneste for aldring og helse.* *Målsetting:* Få kunnskap om de erfaringer og refleksjoner ansatte og ledere av sykehjem har vedrørende bruk av psykofarmaka og alkohol blant sykehjemsbeboere. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU og

NKAH Vestfold HF, Aud Johannessen, NKAH, Vestfold HF. Knut Engedal, NKAH, Vestfold HF.

Elevated alcohol consumption among geriatric psychiatric in-patients

Prosjektperiode: 01.01.18- 31.12.21. Delfinansiert av Nasjonalkompetansetjeneste for aldring og helse. Målsetting: Få kunnskap om egen-rapportert forhøyet bruk av alkohol blant alderspsykiatriske pasienter gjennom bruk av Norsk kvalitetsregister for behandling av eldre personer i alderspsykiatrien. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU og NKAH Vestfold HF, Aud Johannessen, NKAH, Vestfold HF. Knut Engedal, NKAH, Vestfold HF.

Systematic review of measures used to assess prevalence of alcohol consumption in older adults in epidemiological studies

Prosjektperiode: 01.06.2019- 01.12.2021. Finansiert 01.06.2019-29.02.2020, etter det ingen finansiering. Målsetting: Få en oversikt over ulike spørsmålsstillinger som brukes i epidemiologiske studier der en har søkelys på bruk av alkohol blant eldre (≥ 65 år). *Samarbeidspartnere:* Kjerstin Tevik, AFE, ISM, NTNU, **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU og NKAH Vestfold HF, Geir Selbæk, UIO og NKAH, Vestfold HF.

Health professionals' experiences of, and reflections on alcohol consumption and its relation to health and well-being among older people

Prosjektperiode: 01.01.2020- 01.12.2021. Ingen spesiell finansiering. Målsetting: Undersøke erfaringer og refleksjoner som ulike grupper av helsepersonell har vedrørende alkohol konsum blant eldre og hvordan inntaket blir knyttet opp mot helse og velvære. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU og NKAH Vestfold HF. Kjerstin Tevik, AFE, ISM, NTNU, Aud Johannessen, NKAH, Vestfold HF. Knut Engedal, NKAH, Vestfold HF.

Older relatives with elevated alcohol consumption: Experiences and reflections from next of kin.

Prosjektperiode: 01.01.20- 31.12.23. Delfinansiert av Nasjonalkompetansetjeneste for aldring og helse. Målsetting: Få kunnskap om erfaringer og refleksjoner pårørende til eldre med forhøyet alkoholinntak gjør seg. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU og NKAH Vestfold HF. Aud Johannessen, NKAH, Vestfold HF.

Previous life experiences, present social relations and resources and expressed wish for support from Norwegian Health Life Centers

Prosjektperiode: 01.06.19-31.06.21. Ingen spesiell finansiering. Målsetting: Se på likheter og ulikheter i erfaringer og livssituasjon hos to ulike utvalg deltakere i to frisk livssentraler og hvilke forventninger disse har om assistanse fra disse slik at tilbudet kan vurderes ut fra brukernes behov. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Ingrid Følling, ISB og St Olavs Hospital

Experiences from a municipal in-home intervention study, designed to improve hearing and vision in the older people

Prosjektperiode: 01.11.21-31.12.22. Ingen spesiell finansiering. Målsetting: Undersøke erfaringene sykepleiere har med å delta i en intervensjonsstudie der hensikten er å bidra til høresels og synskorrigerende tiltak ved behov. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Aud Johannessen, NKAH, Vestfold HF og Gro Gade Haanes USN.

Experiences from next of kin to younger adults with dementia

Prosjektperiode: 01.11.21-31.12.22. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Undersøke erfaringer pårørende til yngre personer med demens har knyttet til 6 spesifikke områder i hverdagen. Her brukes Mixed metode *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Aud Johannessen, NKAH, Vestfold HF, Knut Engedal, NKAH, Vestfold HF, Hege Kersten, Sykehuset i Telemark, Lara Hvidtsten, Sentralsykehuset i Vestfold.

Experiences and reflections among health personal working in in-home care during different phases of COVID-19

Prosjektperiode: 01.06.20-31.12.22. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Hvordan opplever ansatte som skal ivareta pleie og omsorg til risikoutsatte eldre pasienter i hjemmebasert omsorg (kommunehelsetjenesten) sin arbeidssituasjon i forbindelse med COVID-19 pandemien, initsialt og over tid. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Aud Johannessen, NKAH, Vestfold HF.

Expectation and consequences of rehabilitation more than six months after stroke

Prosjektperiode: 01.06.21-31.12.23. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Undersøke hvilke forventninger og erfaringer personer som kommer til rehabilitering mer enn seks måneder etter et slag har. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, og mastergradsstudent i føykehelse

Cognitive stimulation and reflections among next of kin

Prosjektperiode: 01.06.21-31.12.23. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Undersøke hvilke forventninger og erfaringer pårørende til personer med mild grad av demens gjør seg med deltakelse og gjennomføring av individuell kognitive stimulering

Samarbeidspartnere: **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Torhild Holthe, NKAH, Vestfold HF, og mastergradsstudent i føykehelse.

The olfactory function: Is airflow and nasal geometry associated with olfactory functioning in healthy adults

Prosjektperiode: 01.01.20-31.12.22. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Studien ser på sammenhengen mellom luft-gjennomstrømming og anatomi i nesen og luftefunksjonen hos friske voksne. *Samarbeidspartnere:* Anne-Sofie Helvik, AFE, ISM, NTNU. Wenche Moe Thorstensen, INB, NTNU og St. Olavs hospital, ØNH-avd

Comparing upper airway sign and symptoms in COPD and Asthma patients

Prosjektperiode: 01.09.20-31.12.23. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Studien ser på sammenhengen mellom øvre luftveis symptomer og tegn hos pasienter med Astma og Kols og sammenligner disse. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU. Wenche Moe Thorstensen, INB, NTNU og St. Olavs hospital, ØNH-avdelingen.

Olfaction, airflow and nasal geometry in COPD

Prosjektperiode: 01.01.20-31.12.22. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* Undersøke luktesans og geometriske forhold i nesen hos pasienter med KOLS *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU, Wenche Moe Thorstensen, INB, NTNU og St. Olavs hospital, ØNH-avdelingen.

Aging in Turkey

Prosjektperiode: 01.01.20-31.12.22. Ingen spesiell finansiering. *Målsetting:* I samarbeid med et tyrkisk miljø studere hvordan en ser på aldring hos eldre som deltar i universitets senior studier. *Samarbeidspartnere:* **Anne-Sofie Helvik**, AFE, ISM, NTNU. Gørill Haugan, ISM, NTNU og Nord-Universitet. Kamile Kukulu, Akdeniz University, Turkey.

AFE ansatte/tilknyttedes verv 2021

Her oppgis formelle verv. Deltakelse i prosjektrelaterte nettverksgrupper o.l. omtales andre steder.

Anna Luise Kirkengen

Faglig medarbeider Tidsskr Nor Legeforen 2005 –
Member of Board I The Permanente Journal, San Diego 2017 –
Referee I Journal of Psychosomatic Obstetrics and Gynecology 2013 –
Referee i Tidsskrift for Den norske psykologforening 2014 –
Medlem i komite for innstilling av Marie Spångbergprisen 2006 –
Leder av AFU 2010 –

Bente Mjølstad

Medlem i fagrådet for [Allmenmedisinsk forskningsfond](#) 2016 - d.d
Medlem i tankesmia [Blikk på Barn](#) 2018 - d.d.
Medlem i [Nasjonalt forskningsnettverk for palliasjon i primærhelsetjenesten](#) 2018 - d.d
Medlem i arbeidsgruppe for revisjon av retningslinje for svangerskapsdiabetes, HelseDirektoratet 2019 – 2021
Medlem i referansegruppe for helsekartlegging av barn i barnevernet + utvidelse pakkeforløp, HelseDirektoratet 2021-
Medlem referansegruppe for faglige råd for forhåndssamtaler, Senter for medisinsk etikk UiO, Oppdrag HelseDirektoratet, 2021

Fast spaltist "[Legeliv](#)" i [Dagens Medisin](#) 2019 - d.d.
Medlem av vitenskapelig komite, Nordic Congress of General Practice, Stavanger 2022 (2019 -)
Medlem RETHOS- programgruppe medisin 2018 - 2021, ny oppnevning for 4 år, (evaluering av programmet 2021-)
Leder av det langsgående emne Profesjonalitet, pasient kontakt og kommunikasjon ved medisinstudiet ved NTNU 2019 -
Referee i flere tidsskrift
Medlem i [Nordic Risk Group](#)

Linn Getz

Fagenhetsleder Allmenntidrett og Medisinsk Etikk og medlem av den sentrale ledergruppen ved ISM, NTNU fra 2017 –
Senior stabsfunksjon i Nasjonal Forskerskole i Allmenntidrett (NAFALM)
Nestleder undervisning for medisin fra 2017 og medlem av Studieprogramrådet medisin ved NTNU fra 2021.
Varamedlem, programrådet for Nasjonalt Senter for Distriktsmedisin, Norges Arktiske Universitet 2015-
Senior rådgiver i Cause Health nettverket 2020-
Fagfelleevaluerer for flere tidsskrift, medlem av flere vitenskapelige bedømmelseskomiteer.
Medlem i [Nordic Risk Group](#)

Egil Fors

Styremedlem i *Norsk forening for atferdsmedisin og helsepsykologi* (NAMH)
Regional leder i det nasjonale primærmedisinske forskningsnettverket PraksisNett-Midt.
Medlem i medisinsk fagråd for Norges Fibromyalgiforbund
Medlem The European Network of Fibromyalgia Associations (ENFA)
Medlem av #EFIC2022 Scientific Programme Committee, Dublin 2022 (Den europeiske smerteforeningens fagkonferanse).
Medlem av faggruppe smertemedisin i Norsk forening for allmenntidrett (NFA).
Referee for flere tidsskrift, f.eks: Journal of Pain, European Journal of Pain, Scandinavian Journal of Pain, Scandinavian Journal of Public Health & PAIN.

Johann Agust Sigurdsson

Leder Nordic Federation of General Practice (NFGP) 2018-

Bente Prytz Mjølstad

Medlem i NFAs faggruppe mot overdiagnostikk 2019 –
Medlem i fagrådet for AMFF 2016 –
Medlem i vitenskapelig komite for NCGP 2022 i Stavanger, 2018 –
Medlem i programgruppa for medisinutdanningen, RETHOS-prosjektet 2018-
Fagfelleevaluerer for SJPHC ved flere anledninger.

Bjarne Austad

Medlem i Studieprogramrådet for medisinstudiet fra 2018-
NTNUs representant i EURACT fra 2015
Revisjon øre-kapittelet i Allmenntidrettboka
Styret i LVS (Leger i vitenskapelige stillinger) fra 2021.
Regionalt utvalg for Midt-Norge i Legeforeningen fra 2021

Vara til styret i Sør-Trøndelag legeforening fra 2021
Fagfellevurderinger for flere tidsskrift

Henrik Vogt

Medlem i NFA's Faggruppe og digitale helse og persontilpasset medisin
Leder av Recovery Norge
Medlem av Helsedirektoratets Fagråd for Persontilpasset medisin.

Anne Fasting

Styremedlem Norsk forening for palliasjon (NFPM) fra september 2018, styreleder i foreningen fra november 2020
Leder av Nasjonalt forskningsnettverk for palliasjon i primærhelsetjenesten
Leder av klinisk etikk-komité, Helse Møre og Romsdal HF

Ingrid Baasland

Varamedlem i R dgivningsgruppen for Livmorhalsprogrammet, Kreftregisteret
Styremedlem i Norsk forening for kolposkopi
Medlem i Fagråd nasjonalt kvalitetsregister for gynekologisk kreft
Medlem i Faglig panel, Livmorhalsprogrammet, Kreftregisteret
Medforfatter i Helsedirektoratets Nasjonal handlingsplan for gynekologisk kreft
Medforfatter i Veileder i obstetrikk (ansvarlig for cervixdysplasi).

Anne-Sofie Helvik

Programleder for Videreutdanning i aldring og eldres helse ved ISM
Representant i Forsknings- og fagutviklingsr det for Klinikk for øre-nese-hals-, kjeve- og øye-sykdommer ved St. Olavs Hospital
Reviewer for flere tidsskrift.

Økonomi – AFE Trondheims basismidler 2021

Tilskudd fra Helsedirektoratet (14/3063-32): 4 125 000

Utgifter

Lønn	3473 594
Reiser	8 687
Div. tjenester; analyse, grafikk, språkvask, publisering	162 107
Bøker	1 019
Datainnkjøp i Praksisnett og HUNT, Netigate lisens	372 330
Oveført til samarbeid med AFE Bergen/NORCE for prosjektet	
Bærekraft på fastlegekontoret	195 000
Sum utgifter*	4 017 737

*Gjenstående midler fra 2021-budsjettet, kr 107 263,- ble i brev fra Helsedirektoratet (14/3063-45) innvilget overført til 2022, øremerket videreføring av prosjektet *Bærekraft på fastlegekontoret*.

Regnskap: Prosjektøkonom Greta Refsdal, ISM

SLUTT